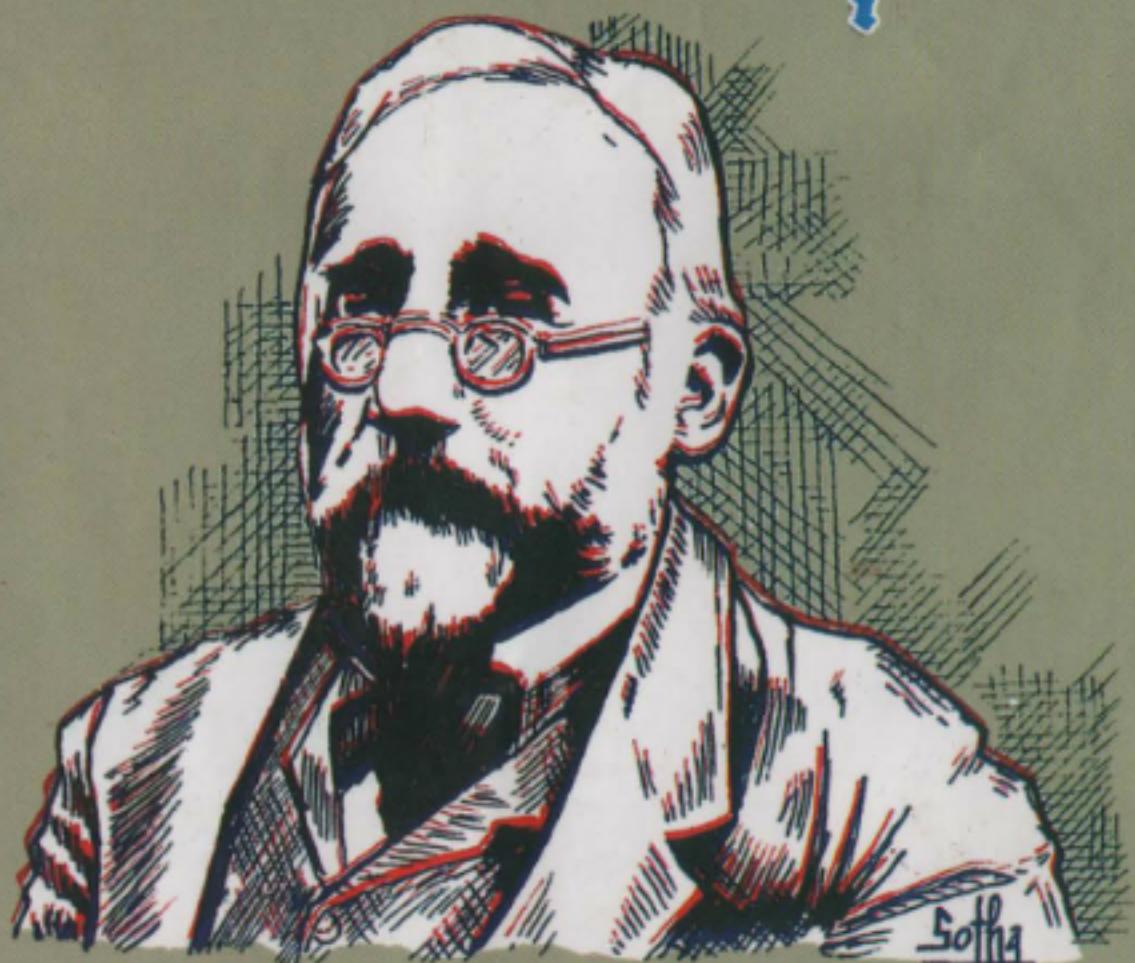

សិរី ល្អជាមាន

ល៊ូន. ត៊ិចន៍ា

មន្ត្រីបាយខ័ណ្ឌនារុយកទីផ្លូវមនុស្ស

បណ្តាញ បន្ទាយក្រឹង

ଶାକ୍ସ୍ରୀତିଜୀବିତ

និយាយអំពីក្រើងសិល្បៈលួចលាច់ ត្រូវដោជាមិត្តអកអារយ៉ង់ថា
ប្រហែល ជាមានក្រើងចំណែកអើ ដូចជាមានបញ្ហាយនូវភាពមតាថាអីអាជីវកំបាំង
អីហើយទីបលួចលាច់គេបាន ពីត្រោះមនុស្សយើងចេះដឹងមានការរៀនសូត្រ
ធ្វើនិងងាយទៅ លួចលាច់គេបានដោយងាយទេ ... ។៧ ។ ការយល់
បែបនេះវាសមរម្យហើយ ហើយវិតតែសមរម្យទៅទ្វីត ចំពោះមនុស្សលួចតេ
មិនអាចទៅលួចលាច់បានដោយងាយទេ ។

បុំន្តែ ដែលហៅថាសិល្បៈលួងពោមនោះគឺជា វិធីផ្ទាប់ផ្តើនមនុស្ស អាយត្រវិទ្យាមស្ថានចិត្តនៃមនុស្សម្ខាក់។ ដែលយើងត្រូវការព្រមវិត្ត ទៅតាមការលេខ៖ ១ សិល្បៈឡើងពោមគឺជាវិធីលួងពោមគឺជា មធ្យាងយុទ្ធផ្លូវអាយមនុស្សត្រូវ ចិត្តអនុពោមទៅតាមមនុស្សចេះ មនុស្សលួង ត្រូវប្រាស់ ជាតិសាសនោះ ។

កំពុងទេវិយាយអើរការយើងឆ្លាយ ត្រាន់តែការបស់អូម្បយចោះ
មនុស្សមាក់កំមានសិល្បៈដែរ ... ត្រូវការបស់លាក់ដីលគចូលចិត្ត ...
ឱ្យត្រូវប្រើបាយពេលវេលា ... ឯុតិថិវិធីនៃ ... ត្រូវស្ថាមួយជីតខាងអ៊ី
ដីលាភខ្សោយនិង ចំណោមចិត្តរបស់មនុស្សដីលត្រូវយើងត្រូវការយើង ... ។

និយាយអាយហេងទៅ សូម្រីតែអង្គយស្តាប់គិនឃាយ កំណាន
សិល្បៈដ៏ ។ អ្នកខ្លះនៅប៉ែមនុស្សដោយត្រាន់ពេអង្គយខំបើនស្តាប់មនុស្ស^៤
ត្រាកត្រាចុងឃាយ កំអ្នកត្រាកត្រាចុងនោះចូលចិត្តទេទៅបើយ ។ ដូច្នេះ
ក្នុងរឿងសិល្បៈលួនលោមនេះ ពីភ្នាក់នឹងក្រាតិយិងត្រូវដើងចំណុចខ្សោយនិង
ចំណោមបាលចិត្តរបស់មនុស្សមាក់ទាំងនេះ ។ មនុស្សយិងទោះលើវិវេជ្ជៈទោះ

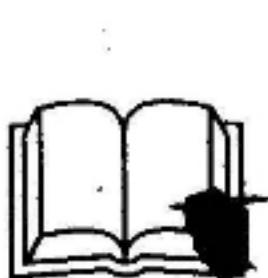
គួរឱ្យចាស់ សូមទៅបានចំណេះខ្សោយនិងចំណូលចូល ចិត្តរៀងទីនេះ ... ហើយ
ដើរការឱ្យជាអ្នកដ្ឋាប់ផ្តុន ជាអ្នកលើឯណៈ យើងត្រូវតែធ្វើឡាមចំនួច
ខ្សោយធ្វើ ឡាមចំណូលចិត្តរបស់អនុសុខនោះទេ ... ហើយឱ្យមិនស្ថាលើ
មិនដឹង យើងត្រូវជីកសុរអ្នកជិតខាង ខ្លួនត្រូវជីកសុរអ្នកជិតខាង ពាក្យសំដើរ ត្រូវទៅក្នុងត្រូវអោយ
ផ្ទាតវារ៉ាវនៃស្ថាល់កាល់ទេស៖ ត្រូវចេះភាប់កាល់ទេស៖ ហើយក៏ត្រូវចេះ
បង្កើតកាល់ទេស៖ដើរ ។

លើយមួយរៀល និងលើយមួយរៀលមានតែលើសត្តា ... ហើយឱ្យ
ចេះសិល្បៈ « អោយ » លើយមួយរៀលមានតែមួយប៉ុនណូយមួយរៀល ដូច
នេរិញបើយើងមិនចេះសិល្បៈ « អោយ » ទេ លើយមួយរៀលមានតែលើ
ប៉ុនណូយមួយរៀល ។

តាមយោបល់យើង ក្នុងសេវាករ « សិល្បៈលើឯណៈ » នេះ
ដើម្បីអនុវត្តនោយបានដល់ គេត្រូវបាត់ពត់ចិត្តខ្លែង មុននឹងនិយាយ
វិប្បេកក្តី មួយអ្នកណាមេឡាមកាល់ទេស៖ តែសំខាន់ឡាមេឡើត្រូវឃើញ
សន្ដានចិត្តអោយអស់ នូវមនុស្សទាំងទ្រាយណា ដែលស្ថាល់ប្រិនិយាយជាតុរ
សន្តានជាមួយនឹងយើងជេង ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៧៤

ជុំន តីមសិរី

ក្នុងការគេល់អនុញ្ញាតឱានខ្លួនគិតជាថាព្យាបាល ប្រចាំការណាមួយដែល

ក្នុងពេលបាយវិច្ឆិកបន្ទាប់ពីសង្គមណាកលើកទីពីរមកបន្ទិច លោក
ភាគីសុំ បានទទួលមេរោនយ៉ាងសំខាន់ក្នុងនាក់ជីវិតរបស់គាត់ ដោយសារ
មានត្រូវ រូមតុម្ភាក់បាននិយាយថា: “មាននៅពីរមួយការ់ការបែងរាល់
របស់យើង ដោយយើងមិនអាចប្រកបប្រជាំងាន! ពាក្យទោះគឺនៅក្នុងពេ
តម្ធរ” ។

ការណើសិរីយល់ថា តាត់នេះនិយាយខ្ពស តាត់នេះយល់ច្រឡុង ការណើសិរីជីងប្រាកដយ៉ាងនេះ ។ ដើម្បីបង្ហាញពួកវារាជៈដើម្បីនឹងជាគ្រូវិរុទ្ធទុកនោះ បុរាណជីងបង្ហាញពាណិជ្ជកម្ម សំខាន់បុរាណប្រសិរីបំផុត ការណើសិរីបានធ្វើការវិកត្សារីជាយគារអូករាយកៅយល់ព្រម បុចង់អោយខ្លួនកៅត្រូវនោះសោះ ។

ការណិតិស្សនីយាយថែចាំ: "ពាក្យខាងលើមិនមែននៅក្នុងប្រព័ន្ធមួយទេ!
គឺជាតាក្យរបស់អ្នកកវិសាខេសដ៾រទេ?" ។ ហ្មវិវីមិនត្រមទន្លេលើយ
ប្រភេកកយកឈ្មោះថា: គឺជាយុមូលនៅក្នុងប្រព័ន្ធមួយទិន្នន័យ ។ លោកសង្គមថា
ជាតិនឹត្តរបស់អ្នកកវិសាខេស នោះគឺខ្សោយទេ . . . ។

កាយិសុំធ្វើយ នេ! ខ្ញុំដឹងថ្លាស់លាស់លោក ... នៅខាងស្តាំដៃខ្ញុំ
នេះអីជាត លោក ក្រោមឱ្យឯណូ. ជាមិត្តភក់កូចាស់របស់ខ្ញុំ តាត់នេះរៀនស្រីរកោដេ
ថាៗមាត់នូវគិតិត របស់លោកសារកែប់របច្ឆើនឱកសំ. ឥឡូវខ្ញុំស្មោគាត់ល្អជាមួយ
ពីអុកណាទុស អូកណាថ្នូរ។

លោកក្រាំងមុំងកេះដើមខ្លួនបានប្រើប្រាស់លើកហើយ តាត់និយាយថា: "បងការណីសុធម៌ខុសហើយ . . . ទៅ! បងជកេវទៅដែលនិយាយត្រូវ . . . ពាក្យនោះគឺ នៅក្នុងប្រាប់អមិរពិតមិន" ។

ដល់ពេលបែកដូរលាតា ការណីសុធម៌បានប្រាំងមុំងហើយនិយាយស្ថិតា: « ខ្ញុំនៅថាច្បាស់ថាយូវដែលតាត់និយាយនោះគឺជាយូវរបស់ កាស់ប៉ែរណា! » ។

ក្រាំងមុំងនឹងកំភាលហើយឡើយថា: "វាគ្រូរហើយ . . . ! អ្នកណាគេក់ដើមដូចខ្លះដែរ បើនេះមាយកាត់មិញយើងនៅក្នុងការសិដ្ឋិកសប្បាយ យើងមិនត្រូវប្រែកកយកចាត់ពីឈ្មោះទាំងនេះហើយឡើងហើយសូប់យើងនោះទេ ! ។ យើងប្រែកកអាតីឃីទៅ តើយើងបានចំណោមឱ្យឱ្យខ្លះ ! ពីតាត់នុងរប់អាងយើងបុទេហេតុអីកីយើងមិនទុកមុខមាត់អោយតាត់នុងខ្លះជួង ក្នុងការសិដ្ឋិកជាមួយត្រា ។ តាត់នុងអត់ស្ថារយាបល់ការណីសុធម៌ជួង ចុះហេតុអីកីយើងទៅប្រែកប្រណាំងធ្វើអី កុំនាំបង្ករើឱងជាមួយនឹងអ្នករោចចាំងអស់ ។

ការណីសុធម៌ថា: មិត្តសំឡាក់នោះបានស្សាប់បាត់បងជិតទៅហើយបើនេះមាយបានលើសរុបនៅក្នុងមនុស្សរាល់ថ្វី . . . ។ ការណីសុធម៌ពេលនោះ ត្រូវការយោបល់ជាដីនូយបែបនេះរាស់ ពីព្រោះថា: កាយដែលណីសុធម៌ពីក្នុង តែចូលចិត្តនិយាយប្រែកកវិកវ៉ែក ជាមួយនឹងបងគលាស់ ចំពោះពួកម៉ាកទាំងអស់សុខទៅតិនិយាយប្រែកកត្រាយ៉ាងតិនសរវ៉ែកនៅលាងរៀន ត្រានការប្រែកប្រណាំងឯកដែលត្រានមុខ ការណីសុធម៌ ។

ការណើសិទ្ធិនៃព្រឹត្តិកត្បូវជ្រាតា (Logique) វិធីដោះស្រាយមេដ្ឋានផ្លូវ បន្ទាប់
មកការណើសិទ្ធិនៃប្រែកប្រឈមខ្មែរជ្រាតា វិចារិន្ទកា (Dialectque) ពេលនេះហើយ
ដែលការណើសិទ្ធិយល់យើងពីថ្ងៃថា: ការចូលចិត្តប្រកែកប្រណាំងយកចាត់យកណួន
គិតជារឿងផ្តែលជ្រាសមួយ ដែលមនុស្សលោកទាំងអស់គ្នា ត្រូវបានរៀបចំឡើង
បានល្អ ។ ក្នុង១០ដំបូងមាន ៥ដំបូងហើយ មនុស្សដែលចូលរៀបចំការប្រកែក
ប្រណាំង យកណួន យកចាត់ គេសម្រេចអាយក្រូវទាំងអស់ ។

ក្នុងការប្រែកប្រឈរកំង់ ការពិតវាត្រានអូកញាម្នាក់ចាត់ អូកញាម្នាក់
ឈ្មោះទេ ... ពីព្រោះថា៖ បើមិត្តប្រែកចាត់គេ គឺរាជាត្វៃទៅបើយ៉ា ...
បុន្ថែបើមិត្តប្រែកឈ្មោះគេក៏វានៅថែចាត់គេដែលដែរ ... ។ ព្រោះហេតុ
អី? ពីព្រោះថា៖ បើមិត្តប្រែកឈ្មោះគេម្នាក់ អូកនោះចាត់មិត្ត គេយល់ថាគ្នុង
គេខ្សោយជាងមិត្ត គេចាត់មុខមាត់កិត្តិយស គេភ្លាក្រហាយខឹងសម្រាប់ ហើយ
គេហើយគេក៏មិនយល់ថាយោបល់របស់មិត្តជាតិនិតលូណាស់ដោរ គេនៅត្រូវក្រោះ
តិនិតយោបល់ខ្ពស់របស់គេ គេមានឡានរៀលអិនិចមិត្ត ! ឥតប្រយោជន៍ទាំង
អោយឡើយថា តានានការអិសោះ ។

នៅក្នុងអង្គការដំឡាញនានាកំបរិនគ្រាប់ចូលកំណត់ ហើយភ្លាមាត្រាកំងារទាំងអស់ ត្រូវរការពេលព្យាយី « មិនត្រូវប្រកែកប្រឈមយកចាត់ឈ្មោះគ្នាដាក់ជាថាត់ ខាត់ » ។ មិនមែនការប្រកែកវិកវេញកើតឡើងនៅឯណ៌នេះ! បើចង់អស់ទាត់មនុស្ស គឺធិនត្រូវប្រកែកវិកវេញការកុសត្រូវទាល់តែលោះ . . . ។

ការកើសុំមានសិស្សរូមាក់យោះ ថ្វីថ្វី ។ សិស្សនេះស្ម័គ្រឹត
សាមញ្ញចុងមុត្តា បុន្ថែមួលិត្យប្រៀកកប្រហែលការណ៍ ... ។ ភាគតែនៅថ្មី
ជាអ្នកតំណាងកុងការលក់ចុរឡាន ... បុន្ថែភាគតែនេះត្រានលក់ជាចំណនឡាន
មួយសោះ ពីថ្លោះទៅភាគចុលិត្យប្រៀកកជាមួយនឹងអ្នកទិញឡាន ... អ្នក
ទិញឡានហើយដើរចេញទៅវិញអស់ ... ។ ការពិនិត្យនេះមិនមែនគេ
និយាយអំពី ការបង្រៀនមនុស្សគោយចេះនិយាយទេ តែជូយទៅវិញគឺយាយ
អំពីការប្រឈមប្រឈមតុមាត់ក ... ។ ដូលមានបច្ចុប្បន្នពិនិត្យថែមិថិថ្វី
បានភ្លាយទៅជាអ្នកលក់ឡានមួយយ៉ាងចុះកែ ដោយមានពាក្យសំដូចតាមទៅ:
កាលណាយណានកំពុងម៉ោងម៉ោងទីនៅ ភ្លាយនេះអនុលោយសំណើនៅទៅ :
ថ្វីថ្វី : ឡានការមិញម៉ោងម៉ោង « បុ » ។ ឡាននេះអនុលោយសំណើនៅទៅ
ខ្លួនទៅ មិនយកឯង ។ ម៉ោងបុធសុំបានលូម៉ោងទេ ... ។ ថ្វីថ្វី
ម៉ោងបុធសុំលូ ម៉ោងទេ ។ លោកមានប្រសាសនីមិនខុសទេ ... ។ ដូច្នេះ
ក្រោរនោះត្រូវតែចូលប៉ាត្តាន អូនិយាយឡើងទេ ! បន្ទាប់មកទិន្នន័យ ថ្វីថ្វី
និយាយសរសើរពីម៉ោង « បុ » មួយ ។

មានមួយពេលនោះ ក្រោរចូលមកនិយាយសរសើរ ឡានម៉ោងមិធម៌ ខ្លួន
ប្រៀកប្រឈមនិយាយសរសើរម៉ោង « បុ » ទំបន់ប៉ាត្តានបានការ ហើយក្រោរ
នោះ សូប់ខ្ញុំចិមឡើត ។

លោក FRANKLIN បាននិយាយថា : "យើងប្រៀកប្រហែលយក
ឈ្មោះភាពធ្វើអោយគេល្អុំមុត្តា បុន្ថែបានប្រយោជន៍អីខ្លះ ? មន្យាបាយបែប

នេះមិនអាចទាំងរាយគេយល់ប្រាមតាមយើង ដោយត្រូវជាកំពើត្រូវខ្សោយ” បុរី
មិត្តត្រូវដែលនឹងយកប្រាការណាមួយក្នុងប្រការទាំងពីរគឺ: ១). ឈ្មោះតែ ដោយ
បានកេចុងភ្លានសប្បាយ វិករាយមិត្តខាងដូចសំដើនិយាយ ... ២). បានគេស្វោះ
ត្រង់យល់ប្រាមតាមយើង... ត្រូវដែលយកមួយ ពីព្រោះថាថីយើងចង់យក
ទាំងពីរប្រការទៅមួយគឺវាលីបាកំណាស់ ។

មានការសែតមួយក្នុង បុស្ថុងបានកត់ចំណាំថា:

« ទីនេះពីជាកំន្លែងសម្រាកលេងសប្បាយរបស់ Willian Joy អស់
មួយជីវិត Willian Joy ពិត៌តែការពារយោបល់របស់ភាព់យ៉ាងភ្លាប់រាន តាត
យល់ត្រូវក្នុងជីវិតរបស់ភាព់ បុំនៅភាព់យល់ត្រូវកី យល់ខុសកី ភាព់ក៏នៅតែ
ស្វាប់ដូចគេជាន់ដែរ ត្រានខុសពីគេងងឡើយ ... ។ »

វាតិត្យាកដីមេន ! មិត្តធម៌មានយោបល់ល្អ ការពិយើងយល់កប់
រយពាន់ដឹង យើងការពារយោបល់របស់យើងយ៉ាងភ្លាប់រាន បុំនៅក៏ជាការ
តតប្រយោជន៍ទៅនិង ពីព្រោះយើងមិនអាចកែប្រែយោបល់អ្នកដៃទៅបាន
ដូច្នេះ ទោះយោបល់ល្អវិយោបល់អាណក្រកំកីកីដូចត្រូវដោរ ! ។

ក្នុងការចេលនានរយោបាយច្រើននាទំ Willaun MC Adoo ឈាក
ប្រកាសថា (ត្រីសិធមិនអាចឈ្មោះមនុស្សលួចបានទេ) ចំពោះមនុស្សលួចគេត្រូវ
ទន្លេភ្លាន ហើយចិត្តសាស្ត្រ ដើម្បីលើមបន្ទិច ។ ទោះមនុស្សលួចបូមនុស្សទេ មាន
តម្លៃវិជ្ជាប្រើប្រាស់យ៉ាងណាក់ដោយ តែដល់គីឡូហើយ គេមិនងាយទទួលបាន
យោបល់ត្រូវរបស់យើងទេ មានតែនិយាយមិនល្អ ធ្វើរាយគោរកំអុបាន

បុរីណាជាម្ខារ៉ាយនឹង ទទួលយកទូទាត់ក្នុងពាក្យទូទាត់របស់យើង ។

ព្រះពុទ្ធគាត់ហេតុល់ ឈាកចានមានពុទ្ធដីការដោរជា (អកុសលមិនអាច
ឈ្លេះអកុសលចានទេ អវិជ្ជាក់មិនអាចឈ្លេះអវិជ្ជាបានដោរ) បានសេចក្តីជា គេមិន
អាយុកកំហើងឡើទៅលិនកំហើងទេ មានតែបុរាណទេ ទើបឈ្លេះបាប ។ ការ
ដែកប្រែកកុងកុងមិនអាច បំបាត់ទូទាត់ការការងារថ្វួចំយល់ខ្ពស់ ។

ក្នុងពេលសិបន្ទាសនាយទាបានគ្រួង។ ដែលប្រែកក្តា ឈាក Linco LN និយាយជា (អ្នកយាជិះអាយុខ្ពន់នឹងដើរឯកសារឯកសារ ឬចំ
អាណាពលវេលានឹងប្រែកក្តាតីត្រូវ ហាត់វិងប័ចិត្តប្រែកបងឱយកឈ្លេះចាត់
ពិធ្យារៈការដែកគ្រួងរាជក្រឹងចាត់ឈ្លេះទេ មានតែរកការពិតជីនការខ្ពស់ ការត្រូវ
បុរីណាជាម្ខារ៉ាយនឹង សូវទុកដឹងរាយដែលដើរឯកសារប្រែកបងឱយកឈ្លេះប្រែដែល
ប្រណាំងជាមួយនឹងផ្លូវការណ៍តែវាទាំងយើងនៅ៖ ។ ដូច្នេះបើចែងជាប់ជុំនមនុស្ស
ប្រជុំនិងលាមមនុស្ស ឃាយតាមយើងគឺត្រូវអនុវត្តត្រឹម (ដើម្បីឈ្លេះការប្រែកក
ប្រែដែកគ្រួង គឺត្រូវដោរឯកសារ កុំទៅជិតការប្រែកប្រណាំងទាំងនេះ) ។

នគរូបថ្មីនៅយោតខែ កសិនុប់ និងវិជ្ជៈថ្មីនៃខាង

កាលដែលលោក Roosevelt នៅថ្ងៃជាប្រធានាជីបតិនៅឡើយ
លោកបានទទួលស្ថាល់ថា ក្នុងការពិនិត្យពិចារណាយកម្មយាយដែល កាត់យល់ថា
មានតែ ៩០ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះទេដែលយល់ត្រូវ នេះចំពោះសមត្ថភាពរបស់កាត់ ។
សូមជួយប៉ុណ្ណោះ លោក Roosevelt ជាមនុស្សមានបញ្ហាកំពុលនៅក្នុងសន្និក្ស
ទិន្នន័យ ហើយកាត់យល់ដូចខ្លះ ដើម្បីស្ម័គ្រិះដែលការខ្លះខាត ខាង
សតិបញ្ញារប្រើន យើងកំមិនគូរចាត់យោបល់យើង ថាគាត់យោបល់ត្រូវទៅការអស់
ហើយយោបល់ណាដែលជូយពីយើង ថាគាត់យោបល់ខុស បុរាណត្រូវដែរ ។

មិត្តមានមធ្យាតាយប្រើនយោស់ ដើម្បីបញ្ចូនបង្ហាញបានប៉ែតិង
ថា តែនោះយល់ខុស វិយល់ប្រទៀតដឹងដ្ឋាន ! ។ ឧបាយរណ៍ដូចជាបានតែ
សំឡើងមិន ពេលមាត់ សំឡើងនិយាយពុកស្តា កាយវិការអូបនីចិច្ចប៉ុណ្ណោះវា
មាននឹងយុទ្ធសាស្ត្រ មិត្តមាននិយាយប្រាប់ថា ! តែយល់ខុសដូចខ្លះដែរ ។

បុន្ថែម តើតែយល់ព្រមថាគេខុសដូចមិត្តសន្និដ្ឋាននឹង ? ថាទេ ! ពីព្រោះ
មិត្តមានវាយចំការស្រឡាញ ។

ខ្លួន Amour propre របស់គេ បានវាយចំពេញខ្សោយ និងពី
បញ្ហារបស់គេហើយ ។ ដូចខ្លះមាននឹងយុទ្ធសាស្ត្រ មិត្តវិញ្ញាមេយកប្រជែងនឹងកិច្ចវិញ្ញា
អិនមែនមិត្តថ្មីមេយកប្រជែងនឹងកិច្ចវិញ្ញា និងបិទិញ ។ បិទិញនឹង
ថ្មីមេយកប្រជែង គេសូមប្រចាំថ្ងៃហើយ ឡារ៉ាបិជ្ជាមិត្តនាំយកបានឡើងតុលាក្នុងក្នុងកិច្ចវិញ្ញា

រាល់ Platon បុរី Emmanuel មកព្រៃនាចំក្បាលគេ កំពើមិនទទួលបាយ
យោងលីមិត្តដីវា ។

តើមិនគូរគិចប៉ុណ្ណោះដើម្បីខ្សែងទេ ហើយនឹងយាយថា “ខ្ញុំនឹងបញ្ចក់
ប្រាប់លោកអាយាទានដីជាព្យាល់ថា . . . ខ្ញុំនឹងវិភ័យពីព្យាល់
ថា . . . និយាយបែបនេះមាននៅយ៉ាងណា យើងនេះគ្រាន់បើជាងគេ តុល់ការងារគេ
និងបញ្ចក់បានដីជាព្យាល់ថា ហើយមិត្តភាពធ្វើអាយាប៉ុណ្ណោះដីត្រូវបាន
ស្ថានតិចប៉ាងមកវិញ ឬដើម្បីមិនមានមិត្ត អូសទាតូវិញនៅក្នុងគោលការណ៍? ក្នុង
ករណីនាយកសោះ ហើយនៅវិធីនាយកនឹងលូនលោមអូសទាតូគោលការណ៍ ឬទៅវា
វិធីនាយកនឹងមានមិត្តខ្លួន តែគំមិត្តទៅហើយនោះ គឺជាការតែត្រូវយកដែរ ហើយនាំ
អាយាមាម៉ាសចិមឡើង ។

បើចង់បញ្ចក់វិញអីមួយ គេត្រូវប្រើវិធីលេងសំដីអាយកកំមិកំនែន
ក្នុង អាជីកប៉ាង កំអាយកចេយល់បានថា យើងមានបំលែងចំនួនពីរក្នុងគោលការណ៍
ដែលកំន្លែងរាយការនាយកសោះ ។

មិត្តគិចអនុវត្តតាមវិធី អស់នេះរបស់អ្នកកិរិយាធី « បង្អែន
កំអាយកមានប្រុកបានជាអ្នកបង្អែនគេ » « ពន្យល់វិញអីមួយ តែធ្វើប្រកដុំ
ជាយើងវិកនឹងថាលំមួយ ដែលគេកែចិត្ត » ។

លោក Lord Chesterfield នានានិយាយនឹងក្នុងថា « ក្នុងនឹងត្រូវ
យកដែរគោលការងារគេ បើអាជីវិត ឬក្នុងមិនត្រូវធ្វើអាយកគេដីនថា ក្នុង

ឯកចាត់វាងនៃជាន់ពកគេឡើយ » ។

តួន្យវិនេះ គឺរៀបចុចជាមិនបាន ធ្វើឡើប្រការទាំងឡាយទាំងពីឯង ណាត ដែលគេបានធ្វើតាំងពី ២០អ្នកកន្លែងមកហើយ ដើម្បីបោនិភ័យក្នុងមេដៃខ មេដៃ ។ ក្នុងពេលអារ៉ានីស្ទឹប់ស Einstein តែកើតចំល្លងថា ក្នុងមេដៃខ មិនអាចត្រូវតម្លៃទៅទ្រួតបាន ។ ការពិមុនសុក្រាសបានដាក់ឡើង សិស្សវន៍
athénes ថា: “ខ្ញុំបានដឹងពីតាម្ចាតដីតែប្រការមួយបទ គឺខ្ញុំមិនដឹងអ្វីទាំងអស់” ។

ហើយបង្ហាញតិចនៅក្នុងថ្ងៃម៉ោង តុល្យវា ? មានធ្វើម៉ោង ? នានាំធ្វើមួយ
ពីកំហែយមានកិតចេះតែយល់ថា គឺយណ៌កេរាយដៃខែ គោរពប្រចាំឆ្នាំ នៅ
ស្រែ ដើម្បីបែបនេះគឺជាប្រយោជន៍ត្រឹមទៀត ។

ជើមានមនុស្សអាក់យល់ប្រការមួយថា ត្រូវ ដែលក្នុងពេលវេលាដោយ អិត្តិ
យល់ថាគ្នុង ហើយប្រការនោះវាតិតជាខ្លួនខ្លួន បុំនៅមិត្តភកប្បីនិយាយ ខ្ញុមិន
បានថាយោបល់ពេកខ្លួនទេ ! ហើយខ្ញុមិនបានថាយោបល់របស់ខ្ញុត្រូវ
ដែរ ... ពីត្រោះខ្ញុម្មាប់មានការភាពថ្វួចថ្វួងដើរក្រោមប្រើប្រាស់សារមកហើយ ហើយ
ខ្ញុយលខ្លួន ខ្ញុមិនកែប្រែក្រាយ បុំនៅក្នុងរឿងនេះ យើងទាំងអស់គ្មានបាន
ពីចាមណារូមលួយឯងមិន តើវាយើងណាទៅដែរ ? និងរាយបែបនេះទីបានឲ្យ
ហើយគេស្ថឹករាត់រាប់រាង ។

ផែជានស្សុរលោក Stefan son ជាអូកញាវដ្ឋានវិទ្យាលោក្តុ នាម
១១ ភ្នំពេញនៅបីនិត្យដឹកជញ្ជូនដែនដី ភ្នំពេញខេត្ត ដែលសិស្សទៅតែលាក់ ហេ

ជីកទីកត្រជាក់ តាត់បាននិយាយប្រចាំថត អំពីការសាកល្បងពិសោធន៍រោះ គេបានស្មែរពេញកំតាត់ថា : « តើការសាកល្បងនេះដើម្បីបញ្ចាំកំរើងអី ? » ។ គេមិន អាចកេចឡើងឡើយរបស់ខោក Stefan sonបានទេ « អូកវិញ្ញាលាស្ថុធីនដែលបានបញ្ចាំកំរើងអីណាមួយឡើយ គេត្រានៅតែខ្លួនត្រូវបានការពាណិជ្ជកម្ម ដើម្បីបានបញ្ចាំឡើងទៅបុណ្យានេះ . . . » ។

យើងត្រូវមានចំណើយបែបនេះ ទីបានមានហើយនាំអាយអូកស្ថាប់ គេរិករាយ គេពេញចិត្ត ហើយគេយល់ថា អូកដែលចេះប្រើនគឺជាអូកអូរសម ។ មិត្តត្រូវយើងសង្កាត់ចិត្តរបស់មនុស្សថា បើសិនណាតារយល់ខ្ពស់ គេយល់ប្រទេរីយិត្តនៅក្នុងបានចំណើយចំំ ភ្នាមទៅ នៅកណ្តាលចំនោម តិចិតជាបរជែរ មិនខាង ។ យើងត្រូវពិចារណាថា : មិនសូវមានមនុស្សណាដែលមានការពិចារណាអាយបានត្រឹមត្រូវ ភ្លើស្វាមប្រប់បងប់ ប្រប់ពេលវេលានោះទេ ពីព្រោះភាគប្រើប្រាស់ យើងមានកំនិងនិងមិត្តលំអៀង ភាគប្រើប្រាស់យើងមានសេចក្តីប្រព័ន្ធនិន្ទា សង្កើយ ខ្លួចពុំពេះ សូមខ្សោះ ឈ្មោះយកការការការរាន់អាយ យើងងិត ហើយជាតិសេសមនុស្សខ្លះ មិនសូវចូលចិត្តនូវដែកជាល់តិចិតរបស់ខ្លួនឡើងទេ ។ ហេតុផ្ទៃប្រើបានជាបើមិត្តមានទំនាប់នាប់និយាយទៅ និយាយមកដែលទៅ អំពីកំបុសរបស់មនុស្សម្ខាក់ តិចិត្តកំពុងតែបើចិត្តខ្លួនមិត្ត អាយទៅជាសត្រវរបស់អូកនោះជួងហើយ ។

លោកសាស្ត្រមានឱ្យ James Harvey Robinson បាននិយាយថា : មនុស្សរួមឱ្យតាមចម្លាត់ប្រើប្រាស់បុរកិត្យរបស់ខ្លួនឯង ដោយគ្មានការស្ថាយ

ស្រុកបានចិត្តបន្ទុចដោរ ។ បើទេដីយទៅវិញ្ញប្រសិនបានបើ នានអូករាយមួយ
ទិន្នន័យតិន្នន័យទៅខ្លួនបានចិត្តប្រសិនបានបើ នានអូករាយមួយ
នេះហើយគឺជាសកាបច្ចុប្បន្ន របស់មនុស្សរួមឱ្យ ... ពីយើងប្រជាមុនជាសំភាម ...
នេះហើយគឺជាសកាបច្ចុប្បន្ន របស់មនុស្សរួមឱ្យ ... យើងចង់បានបាន
គឺជាសំភាមទៅហើយ តែត្រានៃតែមនុស្សមកទិន្នន័យទៅខ្លួនបានបើ នានអូករាយ
ហើយប្រើប្រាស់ការពារតារគឺជាសំភាមទៅ តែវាកាំងមេខ្មែរមុខមាត់ ហត់
កិត្តិយស ប៉ះពាល់ជីល់ការស្រឡាញៗខ្លួន Amour propre ទៅជានឹងហើយ
ការពារទៅវិញ្ញ ។ មនុស្សយើងវាអានខ្លួន ដែលគេតែងតែហៅថា អាណាព Le
mor វិ «អូរ» ពាក្យថា «អូរ» នេះជំរាបស់ អូររាប៉ះពាល់ជីល់អញ្ចូន
តែក្នុងក្រហាយ នាំមោយមានការជំឡោះចាក់បែកទាំងអស់ ។ មនុស្សយើង
មេខ្លួនបានបើកប្រើប្រាស់ នៅក្នុងយើងមិនល្អ យើងកែខិះ ។ តែថា
នាង្វីការយើងដើរយើតមិនល្អ យើងកែខិះ ។ តែថាកំនិតយើងមិនល្អ យើងកែ
ខិះ ... ដូចែះយើងត្រូវយើល់ថា: ពាក្យថា ត្រីស្តី គីវត្ថានអីជាការពិតប្រាកដ
ទេ ... គឺឱ្យយាយថាំមោយស្របតាមកាលបែង: តាមលក្ខណៈ: តាមស្ថាន
ចិត្តមនុស្សមោយបានផ្តលប្រយោជន៍ ... បែបនេះគេហៅថាត្រីស្តីទេ ។

មានមួនខ្ញុំនិករឿងឃើញ កាលនោះខ្ញុំបានទិញរីងននមួយចំ សម្រាប់បំបង
ននបំបង ដែលគេធ្លាកខ្ញុំដោយលក់ និមួយាំងចេះ ... ។ ខ្ញុំយកទៅបានបាន
បុក្សានចេះ ស្រាប់តែមានមិត្តភកខ្ញុំមាក់បានមកពេល ខ្ញុំបានបង្ហាញរីងននដែលខ្ញុំ
បានទិញយាំងចេះទេ ... ។ មិត្តភកខ្ញុំស្រកហៅឡើង ដោយសំរែរីរែក

ថា «ត្រូវម៉ោង! អូករាជនដែលទិញរាន់អីដឹងត្រូវដល់មីនៅ?» ។

ការពិតវាត្រូវបានដោះស្រាយ ខ្លួនទេវាកំពើបន្ទីច ពីត្រពាំតេកខ្លួន ខ្លួនមានកំហុស តែកំខ្លួនចង់ស្វាប់ ពាក្យមិត្តនាវីខ្លួនដឹងពីវាត្រូវនៅដោយ ។ ខ្លួនជាដានិយាយសរសើររាន់រាន់នៅជាមួយ ថាសំខាន់ដែលខ្លួនទិញប្រាណឡាបើយនោះ ។ បន្ទាប់មកមានមិត្តនាវីម្នាក់ទ្រូវពេមកលេង នាយកប្រើប្រាសមីន់រាន់រាន់បាន ហើយនិយាយសរសើរថា ខ្លួនទិញរាន់រាន់លួយមានតម្លៃត្រូវប្រើប្រាស់ តុងពេលនោះ ខ្លួនប្រាយចិត្ត ហើយមានប្រពិកម្មឡាតាំងិយាយថា « ម៉ោង! រាន់រាន់នេះត្រូវបន្ទីច យើងទិញនេះខ្លះខ្លាយណុយការកបន្ទីចហើយ តាមត្រូវមិនអ្នកទិញរាន់រាន់ ។ »

កាលណាយឱ្យឱងមានកំហុស យឱ្យឱងអាចទទួលកំហុសស្ថាត់ស្អោរមានដោយខ្លួនឯង ។ បុន្ថែយឱ្យឱងកំអាចទទួលកំហុសបាន នៅថ្ងៃពេលមុខអ្នកដែលដោរជាការអ្នកនោះឯងចេះនិយាយពន្យល់ អោយបានទន្លេភ្លាមៗសមរម្យត្រូវចិត្ត ។ ពីត្រពាំងវី ? ពីត្រពាំងថា ខ្លួនយឱ្យឱងបានសប្បាយចិត្ត មានកិត្តិយស និងទទួលកំហុសនោះដោយភ្លាមៗ ។ បុន្ថែបើយឱ្យឱងបង្កែត អោយទទួលយកកំហុសទាំងទីនិងទិស បាក់មុខបាក់មាត់ គេពិតជាមានប្រពិកម្មមិនលូបត្រូវសមករិញ្ញ ហើយ ។

Horace Greely ជាអ្នកដោះពុម្ពផ្សាយមួយយ៉ាងល្អឈររាង ទាំងការសតទាំងសេរីរោះ ។ តាត់នោះបានដោះពុម្ពផ្សាយសេរីរោះ ការសតដើម្បីប្រជាត់និងមាតិនយោបាយរបស់រោក Lincoln តាត់មិនមែនមាតិ

នយាយក្រប់បែងបាន ហើរក្រប់មធ្យាបាយ កំបែងគំរាម វិវត្ថន៍ ផែន
កំបែង ... ភាពថ្វីរាល់ខះ ... សង្កើមចាំលាក់ Lincoln នឹងជូរមាតា ...
នៅដីយទេវិញ្ញានបានដោលសោះ បណ្តាការទិន្នន័យ វិវត្ថន៍ និយាយពាក្យ
ត្រឡប់បានបាន ... មិនអាចធើមោយគេដ្ឋាស់ចិត្តគឺតានទេ ! មាននៅ
ការនិយាយស្អែលបុល ត្រីមឆ្លើ សមរម្យ ទន្លេភ័ណ៌ បុណ្យការនៃសប្តាយចិត្ត
យល់ស្របតាមយើង ... ។

មិត្តទាំងអស់គ្នាន់មោយអ្នកដែលស្មាប់ខ្លួនទេ គោគរាយកចិត្តទុក
ជាកំនើងខ្លួន ជាបែមគេត្រូវទម្រាប់ហាត់ចិត្តមោយទន្លេ នៅមោយស្ទើត បត់បែន
បានតាមចិត្ត កំមោយបាក់ កំមោយចូលចិត្តវិវត្ថន៍គេពេក កំចូលចិត្ត
និយាយបង្ហាប់គេពេក ... ត្រូវគោរពពាក្យសំដើនយោបល់របស់អ្នកដែល
ជួង ។

ដើម្បីទិញរាយណារឿងនេះ មិត្តអ្នកអានគូវីអានកូនរឿងនេះបន្ទិច ។

លោក ស ពិងលោក ម៉ាហុមី រៀបចំដែនការធ្វើម៉ាសិនចិមួយ ។

លោក ម៉ាហុមី តុបុងបង្ហាញលោក ស ហើយលោក ស កើយល់ព្រមតាម ។

លោក ម៉ាហុមី បញ្ហាមោយកម្ពស់រៀបចំតាមប្លែង ។

មិនសុខមិនស្សែរធម៌ លោក ស បានយកប្លែងនៅខោបង្ហាញពួកម៉ាក
តាត់ ដែលជាការទាំងមោយគើតរឿងឡើង ។ ពួកម៉ាកតាត់អាមួំថាដោយពេក
អ្នកខ្លះថាទីពេកអ្នកខ្លះថាទីពេក មិនល្អ មិនសម ។ ថាជាស់ត្រូវនេះ នាល់ត្រូវ
នៅ ត្រូវបែងបង្ហានទាល់នៅ លោក ស ក្នុងក្រហាយ ហើយនិយាយរូរក្រហាយ

មិនត្រមយកពេកសុនតាមប្លង់នោះ ។

លោក ម៉ារូមិ ពិនិត្យមើលគ្រែរសត្វត្រូវឱ្យម៉ាសុន យើងចាយសមរម្យ ដែលលោក ស និងពួកម៉ាកត្តានដើរអស់នោះ ដែលតែជាដៀសជាលើស ។ បើទេនោក ម៉ារូមិ មិននឹងយាយចាត់ដោសជាសម្រេច ខ្លួនគេអនុញ្ញាត កេខិសម្បរា តាត់ទៅជាជើងឱ្យ លោក ស ឡើង ។

ត្រាន់តែយើង លោក ម៉ារូមិភាម លោក ស សុំមកនិយាយថា: ឥឡូវលោកគិតយាយដោលមើច ហើយម៉ាសុនខ្ញុំនេះ ?

លោក ម៉ារូមិនិយាយមួយទៅ « លោកចង់ធ្វើយ៉ាងហេខ្ញុំក៏ធ្វើតាមពិរប្រាណខ្ញុំសិលុយលោក ខ្ញុំត្រូវតែធ្វើតាមចិត្តលោកទាំងអស់ ។ បើទេនោកត្រូវរាយមានមនុស្សទូលខុសត្រូវឱ្យ ! ខ្ញុំធ្វើម៉ាសុនបែបនេះ ខ្ញុំទទួលខុសត្រូវចាប់រាយពិរប្រាណខ្ញុំចេះធ្វើ ! បើលោកចាត់ធ្វើរបស់ខ្ញុំមិនល្អទេ ត្រូវធ្វើតាមរបៀបលោកវិញ គឺខ្ញុំធ្វើតាម តែលោកត្រូវទូលខុសត្រូវ ក្នុងការខុច វិខុស លោកកុំអាលទៅរឿងពាក្យមនុស្ស ដែលត្រាន់តែបានត្រីមិនតែនឹងយាយបង្ហាប់តែ ហើយមិនចេះធ្វើ មិនទទួលខុសត្រូវបន្ទិចបន្ទុចនោះលោះ ! ។ ចំណោកខ្ញុំវិញខ្ញុំយល់ថា: ធ្វើម៉ាសុនរបស់ខ្ញុំរាយល្អបៀយសម ហើយមានរូបខ្ញុំជាអ្នកទូលខុសត្រូវ . . . ។ លោក ស នៅស្វ័ះ សំបន្ទិចបាត់ខិះ . . . ហើយកុំរាយបល់មកតាមលោក ម៉ារូមិឡើង ។ លោក ស និយាយសង្គមបង្ហាប់មកយើងយល់ថា: ចង់រាយគេតាមយើង មុនដីបុងគេមិនដែលទៅទិន្នន័យ វិវាទនៃ និយាយបង្ហាប់តែភាមទៅនោះទេ ត្រូវនិយាយរាយក្នុង នាយទន់ តែរាយភ្លាសរាយវិរាយ

ហើយមិនត្រូវយល់ថា យោបល់អុកដែសុទ្ធដែខុសទេ ។

« ត្រូវគោរពយោបល់របស់អុកដែទេ កុំភាល់ថាយោបល់នៅ
ប្រចាំថ្ងៃគោរព ។ » ។

អនុវត្តន៍ នឹងធានដីយជីន៖លួបលើ ។

- ២៤ -

សាស្ត្រសាស្ត្រ

និច្ចាលេខែត្តុក្រោត

កាលណាមិត្តចង់អោយអូកស្សាប់រាយមួយ ដើរទៅតាមមិត្ត ជាបច្ចេកទេស នៅក្នុងបញ្ហានិយាយ មិត្តមិនត្រូវយកបញ្ហាលាទីល អូកស្សាប់នោះមាន ទស្សន៍ខ្ពស់និងមិត្តឡើយ ។ គឺថាមិត្តត្រូវដំឡើសយកចំណោមណា ដីល អូកស្សាប់នឹងមិត្តមានទស្សន៍ត្រូវត្រា ។ ហើយម្រាវឡើត មិត្តត្រូវខ្សែបន្ថែម ការយន្តវិចំណុចណាទីលអូកស្សាប់នោះគេចូលមិត្តជាត្រា ។ តើយើងត្រូវដោះ និយាយបង្កើងបន្ទីទេ អោយទៅតាមវគ្គបំណងត្រូវរបស់យើង ។

មិត្តត្រូវខ្សែបន្ថែមនិយាយបំបណា អោយអូកស្សាប់នោះ ធ្វើយើង « ត្រូវ » « ពិតមេន » ឬអូកស្សាប់នាប់ធ្វើយ គឺការនៃតេល្យ បើត្រូវនិយាយ បំបណាទីលធ្វើអោយអូកស្សាប់ត្រូវក្រោល ហើយធ្វើយើងថា « ខុស » ថា « ទេ » នោះឡើយ ។ នៅក្នុងសៀវភៅ “ធ្វើម៉ែចអុលទាន្យសកម្មភាព មនុស្ស ” លោកស្រាវជ្រាវ Overstreet បាននិយាយថា ពាក្យចំលើយមួយ មាត្រូវបានសំអូកស្សាប់ថា « ទេ » គឺជាកុបសត្វ មួយយ៉ាងដែលបាននិងផ្តល់ការណា ! ។ កាលណាមនុស្សម្នាក់និយាយថា « ទេ » មួយម៉ាត់គិចមិត្តទីម របស់គិចមិនប្រមតាមឱ្យយើង ហើយខ្ញុំក្រោលគោនៈក្នុងរក្សានូវគំនិតរបស់គោ យ៉ាងខ្លាប់ខ្លួនមិនកែប្រែ ទោះបីបន្ទាប់ពីអូកនោះឯងយល់ថា គំនិតរបស់គោ ខុស កំគោមិននាយកនឹងកែប្រែមកតាមយើងដ៏វា ពីព្រោះគោស្រឡាត្រូវខ្លួនគោ Amour propre ។ ហេតុដូចច្បោះហើយ ក្នុងការនិយាយសិមុនដីបុង មិត្តត្រូវខ្សែ

ប្រើបានសំដីយ៉ាងយោ កំហៜយអូកស្សាប់គេជីទាស់ ធ្វើហោយគេយល់ព្រមសិន
ធ្វើហោយគេចូលចិត្តនឹងយើងសិន រើងខុសត្រូវលួអារក្រក់ កំអាលយកមក
និយាយ ពីត្រាជាកោន្លៅក្នុងជីវាកំកាលទី២ បុទ្ធទ-៤ ឯនោះទេ ។

ជាក់ពាក្យស្សាមួយយ្យ ដើម្បីហោយអូកស្សាប់នៅឯងចា « មាន » ឬ
« ធ្វើ » ... គឺជាបញ្ហាមួយមិនលំបាកបុន្ណានទេ ចុះហេតុអីកំមានមនុស្ស^៣
ថ្វីនគ្នាមិនព្រមទីតាមរយៈបន្ថែមទេ? ការពិតមនុស្សណាដីល បង្កើត
ហោយតាមគំនិតរបស់ខ្លួន បុធ្វើហោយគេខិះ ដើម្បីហោយគេដើរតាមខ្លួន គឺជាបុ
មនុស្សនោះត្រានចិត្តសាស្ត្រអិបនិចសោះ គឺជីយទៅវិញ ធ្វើហោយគេវិតតែ
លើកាមខ្លួនទៅវិញទេ ! ។ បើចិះហោយគេតាមយោបល់យើង យើងត្រូវ
និយាយល្អ និយាយហោយគេសប្បាយ និយាយហោយគេយល់ចា ផ្លូវគេដើរនោះ
វាទស ក្នុងត្រាជាក់ ... ទិបញ្ញប់គេដើរតាមយើងដោយពេញចិត្ត ហើយ
ស្មោះត្រង់ជីងជីរ ។

ក្នុងការនិយាយ បិមិត្តនិយាយហោយអូកស្សាប់អន់ចិត្ត ... គេធ្វើយ
ថា « ទេ » រួចទោះហើយ ... ទំរំតែសប្បាយចិត្ត គេយល់ព្រមតាមមិត្ត
គឺមិត្តត្រូវប្រើពេលវេលា ប្រើសតិបញ្ញាអស់ថ្វីនិមាស់ ទិបយកមកបានវិញ ។

សូក្រាតគេបានធ្វើកិច្ចការមួយ ដែលមនុស្សយើងត្រូវប់ត្រា តាំងពី
បុរាណមកត្រាននរណាតិតជីល់ : សូក្រាតបានជាក់ចេញទូវត្រូវឱ្យស្ថិតិស្សវិជ្ជា ដែល
ជាន់ ២ ៣ សរុបត្រូវក្នុងអកហើយនៅពេមាននៅម្ខោ ហើយជាតិសេស ក្នុង

វិស័យចិត្ត សាស្ត្រសព្វថ្មីនេះ ក៏តែនៅតែសរសើរថា ជាបញ្ហាដីសំខាន់មួយកុង
មេហ្ឌន៍ទិន្នន័យ ។

តើវិធីរបស់តាត់នោះវាយ៉ាងណានៅ ? តែអ្នកដិតខាងរបស់តាត់មាន
ដែលបានពុកតាត់និយាយពាក្យថា : « អ្នកឯងមួយលំខុស យល់ព្រម » បុទ ? ។
ចំពោះមនុស្សធ្វើឱ្យមាននិយាយ តែសូក្រាតមិនដែលនិយាយពាក្យនោះដែលមួង
ឡើយ ។ វិចានរបស់សូក្រាត មុននឹងនិយាយ តាត់ត្រូវប្រើប្រាស់និតយ៉ាង
ណាយអាយអ្នកស្អាប់មុនដីបុង ត្រូវធ្វើយថា « មាន » ធ្វើយថា « ត្រូវ »
សិន ។ រូបភាពបែមកបន្ទិចមួងទាំងអស់តាត់ត្រូវបង់បានរឿងអុសទាត់អ្នកស្អាប់នាយ
ឡើតាមតាត់ដោយមិនដឹងខ្លួន ហើយនៅតែធ្វើយថា « មាន » ថា ត្រូវ
ជានិច្ច... ភាសាដែលយើងក៏មាននិយាយដែរថា : “សន្តិធមុកកំបែងចាល ...”
ការនិយាយ អុសទាត់នេះ ការនិយាយនោយគេដើរ យើងត្រូវធ្វើមួងបន្ទិចទាំង
ឡើយ៉ាងណា នោយអ្នកស្អាប់គេធ្វើយថា : « ត្រូវហើយ » តាមពី
ដើមទិចប៉ុនិយាយ ។

៤០ * ៤១

៤១ * ៤២

*

ពិនិត្យវឌ្ឍនភាពយោបល់ចានស្សី ?

មិត្តចង់បានពាក្យមួយម៉ាត់ ដែលជាស្សីមុខ មូស្សីម៉ាត់ អាចធ្វើ
អោយចប់ការណ៍ៗប្រែកកត្តា អាចធ្វើអោយគេស្រឡាត្រូវការបំភាពយើងបុទេ?
ពាក្យទាំងនេះ ត្រានអូចថ្មីកទេ ! តីពាក្យ « មាន » « ត្រូវបើយ » (ពិត
បើយ), (លូណាល់) បុចា (បើខ្ញុំនៅកុងថាន់ដូចលោកវិញ ខ្ញុំក៏ធ្វើយ៉ាងនេះ
ដែរ) ។ ប្រើពាក្យអល់ទាំងនេះ ទោះបីមនុស្សការសាបារិយាយរបស់
ណាក់បែបស្ថុតបុតត្រូវមកវិញដែរ ។ កុងការនិយាយនេះ គេត្រូវអោយ
ប្រការស្របតានឱងការនិយាយនោះជួយ ហើយមួនដូចខ្លោះទេ ឡើងថា មិត្តបញ្ហា
គេ ហើយគិនកវិធីបំផ្តាក់មិត្តទៅវិញ ។

ឧទាហរណ៍ដូចជាទោះមេចោ ឥឡូវជាដែលបើមិត្តទូទៅ
អគ្គិពលចិត្តឱ្យដូចវា ទទួលការអប់រំដូចវា ទម្ងនរបៀបរស់នៅដូចវា ម៉ែនមិត្ត
ក៏ដូចវាតែង គឺសំនៅកុងតក់ដូចខ្ងោះពីរោះ តីអិពកម្មាយវានេះបើយ អូកដែល
រស់នៅទាក់ទងជិតខាងនឹងវានេះបើយ ដែលបញ្ហាលិយាយជាន់ត្រូវពលជីល
រូបរាងដូចខ្ងោះ ។

មិត្តមិនមែនជាមនុស្សការ តីមកពីអិពកម្មាយមិត្តភាពមិនជាមនុស្ស
ការសោរ ។ ជានឹវិរបស់មិត្តមិនអោយមិត្តគោរពសត្វគោ ប្រសត្វពស់មក
អំពីតែមិត្តមិនមែនជាមនុស្សកើតឡើងមុនទេ Brahma pon tra ឯស្សុកតែរោា
ដែរ ហើយកើតឡើងមុនទេនោះក៏ដូចដូចតែគោ ។ ដូចខ្លោះហើយយើងបានលូ ហើយកើត

ការបង្ហាញ ហើយទៅដើម្បីនាយអូគជំទេ កំចាត់តែលីង គេនោត គឺស
អោយសោះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ គេត្រូវអារេតាមាស្ថានីរញ្ញវត្ថោមក ពីត្រោះ
ការអប់រំសំគាល់រៀបចំបំផុត ។ មនុស្សយើងឱ្យអាណក្រកំសងខ្ចោះ រាប់ស្របតែពី
ភទិតល នៃការអប់រំ និងការសេតតែប៉ែទេ ត្រានមនុស្សណាកេតមកបានណូ បុរាណ
អាណក្រកំស្រាប់ទេ សូមើវេត្យវេត្យអក្សរ ហើយឯកចិនខំប្រើបាន មិត្តភកអក្សរមិន
ជាចំដោ ។

មនុស្សយើងរស់នៅក្នុងលោក ស្វែរតែទាំងអស់តាមឯកត្រាដែលត្រូវការ
អោយគេយល់ខ្លួន អោយធ្វាប់ការយកចិត្តទុកដាក់ដល់ខ្លួន ហើយឯកដើរអោយ
គេពេញចិត្ត គេនឹងការពមិត្តភាព ។ មិនមានពិចារណាយករើងតួចមួយនេះទេ ?

កាលណាយើងដើរទៅបីនឹងស្រីម្នាក់ យើងសំឡើងមិនតែ ស្រីទោះ
និងលួចដើរមិត្តនៅក្នុងពោះមិនខាង ហើយអូគខ្លះទេវតបាន និយាយភាមទាំង
នៅចំពោះមុខទេរតិខ្លួន ។ ផ្ទុយទៅវិញ ហើយឯកសំរាយនិយាយគុរសម សំឡែល
គេភ្លាមដោយសភាពជាអូគមេដី នៅក្នុងសប្តាយចិត្តដាក់មិត្ត គេនិយាយភាក់
ទាក់ស្តីទូស្សាល ហើយហើយគេកំពុងពេជ្រកំបានឯង នៅនឹងអារីនមិត្តយកបានឯង
មួយមិនខាង ។ និយាយសង្គមកយើងយល់ថា ហើយើងមានកំហុស ហើយ
ទៅមុខគេ ដើម្បីសារភាពកំហុស ។ ចំណោមកងមនុស្សនោះវិញ ហើយឯក
ជាគោមានកំហុសអី គេកំសារភាពភាមទទួលកំហុសរបស់គេចំពោះ មុខយើង
ដោ ។ ពីត្រោះជាយើងអាណទិកចិត្ត យកចិត្តទុកដាក់ដល់គេ ហើយគេ
កំមានឱកចិត្តយកចិត្តទុកដាក់ដល់យើងដោ ។

អុកមិត្របានដឹងថាគ្មេងការណ៍នេះ នៅក្នុងពេលវេលាដែរទាំងមួយ មួយយ៉ាងចំណាតិត្យឃាស ។ អុកធ្វើឈប់ឯកមានចិត្តភាស្ត ស្ថាល់ចិត្តរូបវិរាង មកនិយាយបានសម្រេចអុកជីវិត នៅខ្លួនដើរកច្បាំមកជាក់រោះជាតិ ទៅអុកជីវិតនៅថ្ងៃពុតជាតិ ។ ទិបត្តាប់អុកធ្វើឈប់ឯកមានដំឡើង ដោយ នាំអុកចំណូនឲ្យទៅក្រោមតាមតេតាន ។ ផ្ទុយទេវិញ ហើយអុកធ្វើឈប់ឯក និយាយមិនស្រួល មិនចេះបានចូកចេសលូងលាចមនុស្សទេ គឺបានឱ្យកុង ពេលជីលើវិន ។ ដូច្នេះ កាលដែលយើងយកចិត្តទូទីកជាក់នឹងគេ ត្រូវកំចុះមល្អរាំ ពីនេះពីនោះ កំជាសិល្បៈមួយទៅក្នុងការលូងលាចមនុស្សដ៏ ។

ក្រុមបេះឆ្នៀត គំពូលរុទក្តីតិច្ចាប់

និលការ៖ កំណត់ជីវិតបេស់ពួនុស្ស

បុន្តានផ្ទាំកន្លែងមកនេះ ការិសត Phi adelphie Evening Bulletin ត្រូវដែលមួយក្រុម មាត់អារក្រក់បានមួលបង្ហាញថា « ការិសតនេះគ្មានសំខាន់អិសោះ គ្មានអត្ថបទព្រឹង មានសុទ្ធឌែលសេចក្តីប្រកាសយោសនា គ្មានបានប្រយោជន៍ដល់អ្នកអារម្មណ៍ » ។

ថានេះប្រាស់ការសែត្រវិធាតការភាព ដើម្បីទទួលនឹងការយោសនា
នៅ ! ។ តើត្រូវធើដីមេច ?

ការគេទម្រង់បែងទេះ ឬនគេសលិរត្រីនដោ ពីត្រាង់គេយើងមាន
អត្ថបទត្រីនហើយណា ។ ស្ម័រកោនៅហើយវាយក្បាលទៅលើជនភាគ
ដែលធើរិយាយបង្ហចប្បាច់ ដោយអាកប្បកិយាយនៃភ្នំ ជាប្រើស្តីអីទៅ
ឡើត ។

មានកោងច្រប់ទេរសព្វ ហើយធ្វើជាការសែតនេះដោយ ។ អូក
ខោលក់ម៉ាសីនត្រួតថាកំសាក Electrolux ថា ម៉ាសីនអូកទិញឡើងរាល់ទុរី

គុណភាព ម៉ាសីនដឹកជញ្ជូនបិយត្តានូវគេ... នៅថ្ងៃនេះពេលខ្សោយ
ខោយនេះដើម្បីត្រូវបែងចែង ក្នុងពេលដឹកជញ្ជូនម៉ាសីនត្រួចរាក់កំពុងទៅដើរ។

មានបានឯកត្រាបន្ទាត់ ឬកំដាច់យោស់ ពីត្រាជាដែលត្រូវក្លើងមួយនេះ
មានរុបភាពលើខាងស្តាំត្រូវបានប្រើបាយជាកំណែងយុទ្ធសាស្ត្រទៅ។

អូកយោសនាលកក់តែវាន់ ខ្សែបីនិច្ចរណាដើម្បីអោយកុនក្រមុំដេះដី
ដេះឈរ ដេះលេងចិត្តិ ដើម្បីប្រមុលមនុស្សអោយជីតាមខ្ពស់ និងទិញតករាន់
រានសំខ្ពស់ ។ អូកអុពសក់ ខ្សែបីនិច្ចយោសនាថោះតាមអូកអុពសក់ អូកជាក់ចុច្ចា
អូកធ្វើឱកក្រច អូកលេងគុនឈ្មោះ កំចេះតែខ្សែបីនិច្ចរកម្មធ្វាតយ តែង្យើងទា
ខេ ដើម្បីនិយាយយោសនាអោយតែជី អោយគេមករកខ្ពស់ ... ។

មនុស្សពីរនាក់តូកែប់ជួគ្រឹងការលក់ដូរ បានយល់ព្រមជាមួយត្រា
សរសេរសេរកោម្បី និយាយអំពីសិល្បៈប្រមូលភ្លៀវអូកទិញតាន់ ... ។
គេបានយក់ខ្សោយតាមទេសទៅបញ្ចូនការឃើញស្ថិកជន មិនបែងនៅត្រប់
កំទែនដើម្បីយោសនាអាយកដឹកចិត្តការងារ ។

សេចក្តីផ្តើមការចំណែកពាក្យរាជីត ប្រយោសនាអោយគេង ដើម្បីគេ
យកចិត្តទុកដាក់ រាជាបញ្ញាមួយសំខាន់រាល់ ហើយវើយើងធ្វើអោយគេចេះ
ចំណែង ចង់ពួកអំពីរឿងដែលយើងចំណែកពាក្យនៅទៅឡើត តើរាជាបញ្ញាមួយ
ការនៃសំខាន់ទៅឡើត ។ ការបញ្ចាំងកុនគឺធ្វើអោយគេចំណែង ការយោសនាអោយ
គេង និងការចំណែកពាក្យរាជីត ។ ការបញ្ចាំងកុនគឺធ្វើអោយគេចំណែង ជូន ការបែងចិត្តអោយគេចំណែង

នៅក្នុងនេះវាបានរាយការណ៍សំខាន់ ដើម្បីឱ្យទាំងអស់ត្រាគ្មានវាត្រឹះ តាមអូកលក់ដូរ
ដើរក្បែរពួនិ៍នាមមនុស្ស ។

មនុស្សម្នាក់ធ្លាប់សុពិធមេនទាមចំណែក គេចេញនឹងជាក់ខ្លាត់ត្រឹះម្រោះ ជាក់
ត្រឹះប្រើប្រាស់ អ្នកនោះសិនិផ្ទុកបើយសរលើគេចាប់ដៃចំណែក ។ ម្នាក់
ទេរីតមេដៃចំណែក ជាក់ត្រឹះប្រើប្រាស់មុខមួយច្បាប់ តែអ្នកក្រោយនេះចេះ
រៀបចំល្អិតនៅក្នុងថាន បន្ថែមមានពាយិក្រហម សខ្សែរចិន្ទេះនៅលើថាន មាន
សភាពដូចជាត្រាមីមួយ ប្រាមដើរកាត់កាន់មួបកំស្បាត មុខមាត់កំស្បាត ត្បូរអោយ
ស្រឡាញ់ ។ ម៉ោះបើយអ្នកចេញនឹងទេរីត្រឹះក្រោយនេះ វាកាន់តែឆ្លាត់ជាន់មុន
ទេរីត្រឹះ ពីព្រោះតាត់ចេះសិល្បៈទាក់ទាញចក្ខុវិញ្ញាយរបស់មនុស្ស ។ ដូច្នេះ
ក្នុងការលួចឈាមមនុស្ស មនុស្សត្រូវចេះបច្ចុកទេស និងសិល្បៈអូសទាត់
ក្នុក មនុស្ស និងបញ្ញុះក្នុរីតិនិត ស្រីមរបស់ មនុស្សទេរីត្រឹះ ។

ចន់បានដីជ្រើនក្នុងពេលវេលាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់

ពាក្យមាស់ថា « ធ្វើបានយុ ត្រូវបានទទួលការសេវា ធ្វើបានអាត្រក ត្រូវបានទទួលការសិរីបន្ទាល់ » ។ ជាការពិតណាល់ នៅក្នុងអង្គភាពមួយ ដែលមានមនុស្សធ្វើការ បានមួយតាកាមមនុស្សខ្លួល មនុស្សមិនខ្លួល មនុស្ស ពុក និងមនុស្សមិនពុក នៅឡាយលំគ្តា ។ អ្នកត្រូវពិនិត្យបើគ្មានលិល្បេចុងពោមមនុស្ស មនុស្សដែលធ្វើការនៅខាងក្រោមបង្ហាញវាត្រលប់នៅជាតិល ហើយមិនពុកទាំងអស់គ្តា ។ ហេតុអើ? ពីព្រោះថា អ្នកឧស្សាហ៍ធ្វើការធ្វើការ មានគេសេវាលើកទិន្នន័យៗ ... អ្នកនោះអនុញ្ញាតហើយលើនុវាប់តម្រូវតិច គឺធ្វើការលើម៉ា កម្ពុជាអូរកិច្ចិករាជការ ។ អ្នកចេះដឹងគ្នាបានគេសរសើរលើកទិន្នន័យៗក៏អនុញ្ញាត ហើយធ្វើជាលូង ដូចគេងងារការស្រួល ជាងពីព្រោះអ្នកលូងនិងអ្នកខ្លួល ក៏គ្នានត្រូវគេរករើសរករបាយក្នុងបន្ទាល់អើដ៏ ។

ឧទាហរណ៍នៅក្នុងបានមួយ ម្នាស់បានសិរីបន្ទាល់អ្នកត្រូវពិនិត្យ ថា « លោកមិនរកវិធីណាមោយកម្ពស់ធ្វើការបានជុលធ្វើការ ដើរីនិងខ្សោយបន្ទីបន្ទីសោះ? » ។ អ្នកត្រូវពិនិត្យធ្វើយថា ខ្ញុំអស់តម្រៃហើយ មិនជឹងជានិយាយយ៉ាងមេចទេ ខ្ញុំប្រើអស់មគ្រោបាយ មានតាំងពិនិយាយសរសើរ និយាយជាសំគើន និយាយបន្ទាល់ កំហែងដោរពេលទេរៀក នៅក្នុងជុល ។ ម្នាស់បាន មិន លោកមោយជីសខ្ញុំមក! ។

- តើនេះពុកគេចាក់ចូលពុម្ពបានប៉ុន្មានជន ?
- បានអង់ង់ ។
- ត្រាននិយាយដីទាំងអស់ ម្នាស់បានយកជិសតុសលើជិសលខ ៦
ហើយ ដើរទៅហត់ ។

ជនពេលពុកយកប៉ែការ តែសូរគ្នាថា « តើលេខវានេះជាតី ? »
អុកធ្វើឯមុនឡើតធ្វើឯមុនឡើយថា « ម្នាស់បានមកហើយភាពស្អាតា ចាក់ពុម្ពបាន
ប៉ុន្មានជន ? ពួកខ្ញុំធ្វើឯមុនអង់ង់ ហើយភាពកំសរសរលេខវានេះនៅលើ
ជិសទៅ » ។

តើក្រោយមកឡើត ម្នាស់បានបានមកហើយរកលេខ៦មិនយើត្រា
ដោយមានអូកយាលុបចាត់ទៅ តាតកំសរសរលេខ តុឡើងវិញ ។ ពួកត្រូវ
ធ្វើឯមុនឡើការយើត្រាលេខ ៩ ហើយត្រូវក្របាយ ថាបុកមុនចង់ចាត្រឡើងឱ្យឃុំ
ត្រា ពួកក្រោយឡើការយ៉ាងប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ហើយលុបលេខ ៩ ជាក់លេខ១០ទៅ
វិញ ។ ចេះតែឡើងមុនបន្ទិច មិនយុរប៉ុន្មាន រោងចក្រនោះកំមានជីវិ៍យ៉ាង
ស្អុល ហើយធ្វើនេះឡើងជាមុនគេឡើងឡើតីឡើត ។

និយាយសង្គមក គុងការឈ្មោះលោមមនុស្សអោយប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ឡើការ
អោយបានប្រើប្រាស់ គេមិនគេចែកទេ នុងការមួយធិតេចាត់អោយមានជាការប្រឡង
ប្រឡែងត្រា (emulation) ។ បុំនែកសុមបញ្ចក់ថា មិនមែនប្រយោះប្រើប្រាស់បែរ
គោកទាបខ្លះប្រើប្រាស់រកធម្ម ប្រយោជន៍ជាល់ខ្លួន ប្រាកលុយការកំណើលីខ្លួននោះទេ ។
ការខ្លះគេដឹងប្រយោជន៍ជាល់ខ្លួន គេមិនចាប់ប្រឡងប្រើប្រាស់ទេ ពីរប្រាជេះចំពោះ

ខ្លែង គិតគ្រវត្សខ្លួន ។ នេះយើងនិយាយអំពីជលប្រយោជន៍រូប ។
ជលប្រយោជន៍ក្រមដែលមានមនុស្សធ្វើទាំងនេះ ធ្វើការហោយស្ថិជ័យ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ទាំងអស់ភ្នា ។

ក្រុមពេទ័រនិភ័យសាស្ត្រនៃប្រជាជាតិ

មេដារបូន្មសុខចំណើយានលីឈ្មាត់ នៅលើរថក្រឹងគីឡូតាំ Jesse James ។ តាត់នេះដើរបូន្មលុយកាក់យ៉ាងត្រួតនៅតាមទនាគារនានា ហើយ មកចំណេះការបាយការណ៍អ្នកស្ថុកត្រួតដើរបូន្មត្រួតត្រួតដែល គេបានបញ្ចាំក្នុងពេលខ្លះខាត ។ តាត់នេះពិតជាយល់ថា ខ្លួនតាត់មានឧត្តមតិ ខ្សោយ ។

ការពិតមនុស្សនៅជីវិត្យភាព គួលដោរពាក្យត់ណាស់ ពីប្រព័ន្ធគេ
បន្ទងផ្តល់ស្នើសុំជាប្រចាំឆ្នាំ ។

ແນກ Pierpont Morgan ຫຼາຍະອຳນາບີ່ຍໝໍລໍ່ເພື່ອງຈຳ
ກຳເຕີຣບສ່ວນຊູ່ທີ່ເປົ້າໃຈ ເພີ້ມບຸດບຸດເບັດຕິຮຍ້າງ : ບຸດບຸດເບັດຕິມູ້ຍື່ນເລີດເຕ
ແນກຄ່າຫຼາດຕໍ່ເຄົາ : ຕີ່ຝ້າບຸດບຸດເບັດຕິຕົກນິຍ້າ ທີ່ແນກຈົນບຸດບຸດເບັດຕິຕົກນິຍ້າ
ໃຫຍ້ເພື່ອມກເຄົາ : ພາຍສົກພາດລົງໄຕຕຽນແກ່ຍສກວ່າ ... ।

កាលណាគ្រប់ពីត្បូអំពើមួយ បុគ្គលាទាក់ពីប្រការណាមួយ
គេត្រូវគិតឡើដល់បុព្ទហេតុពិត ! កាលណាបើយើងធានដឹងទូរបុព្ទហេតុពិត
របស់គេបើយ មិត្តភីនគ្រានៅឯណាយដើរដោរ ។

បុំន្តែ មនុស្សយើងម្នាក់ទៅ សុទ្ធដែលមិត្តធម្ពនុរកោលគំនិតប្រឈម ឥឡូវ
គតិមួយជាតិត្របាកដ ម្មោះបើយបានជាបច្ចុលមិត្តអោយការទេរានខាងក្រោម
រាល់ហើយតាមប្រព័ន្ធ ។ ហេតុនេះដើម្បីធ្វើអោយប្រកោទនេះចូលចិត្ត មិត្តភ្លើត

លើកស្សូយសរសើរធ្វើអាយមនុស្សប្រភេទនេះចូលចិត្ត មិត្តត្រូវឈ្មោះការងារ
សរសើរនូវប្រព័ន្ធឌី រារស់គេចាននឹងយាយចេញ មកក្រោនៗនៅរាជរាជ
ហើយ ។

មធ្យាងយនេះ តើមិត្តដើរឡើង គោរចយកមកប្រើនៅក្នុងវិស័យ
ឈោះកិច្ចិវិធីនូវបានវិនិច្ឆ័យ ? ឬន !

មានម្នាស់វិឡាមួយ នៅសណ្ឌបូនខេត្ត បានអស់កំហែតដែលគេ
និយាយចុះសំរុនគា ក្នុងការជួលដូច៖ ។ បើនេះអ្នកជួលគេសុំយ៉ាងបំផុល គោចចាប់ឡើង
ឡើងដោយមិនបានសងប្រាកំចំនួនខេត្តនៅសណ្ឌយោង ។ ម្នាស់វិឡាមេនាជាន់
ណាល់ពីត្រោះត្រូវខាត ទាំងមានមនុស្សជួលរក្ស់ខ្លួនខេត្ត ត្រូវទុកដុះអាយនៅទីនេះ
យុរីខេត្ត ។ កាលពីមុនា ដើម្បីការណើបែបនេះខ្ញុំបិន្ទាម អាយសងសុយនៅខេត្ត
ដែលមិននៅ ហើយបានចុះក្នុងខសន្តា បើនេះលើកនេះខ្ញុំមិនប្រើបាននៅទេ ! ខ្ញុំ
ត្រូវបំជាន់រកជួលអ្នកជួលវិឡា ហើយខ្ញុំនិយាយជាមួយនឹងភាត់ ។

លោក អាំ ! ខ្ញុំបានទទួលដឹងថា លោកគិតចេញពីជីវិត នេះមុនចំពោះ
កំណត់ខេត្ត បើនេះខ្ញុំមិនបានស្អានថាលោកនឹងចេញពីតិ៍មេនៅទេ ។ ប្រើនេះ
មកហើយ ក្នុងការសំនេះខ្ញុំឆ្លាប់បានពិនិត្យគេ ។ ជល់មកលោកខ្ញុំយល់ថា
លោកជាមនុស្សមួយរូបគោរពសំដី គោរពកិត្តិយស ។ តម្លៃវខ្ញុំយល់ថា
ខ្ញុំពិនិត្យខុស ខ្ញុំស្អាយណាល់ នេះលោកការបែងខ្ញុំបានឡើង ។

ខ្ញុំស្វើនឹងលោកថា : ខ្ញុំសុំអាយលោកពិចារណាបុន្ណែងបែងចេញពីតិ៍
ឡេ ។ ជល់ចុងខេត្ត លោកយកឈុយមកបង់ថ្វីជីវិយលោកនេះដើរកុំពេញ

ឡ្វេត ... សំណាកចេញទៅថ្ងៃនេះតែកំង់រួចថា សំបុត្រខសន្តាលោកមានរក្សា
ទុកមួយសន្តិភី ។

ជល់ចុងខេអ្នកដូលធ្លោះសំរែចិត្តថា នៅតទៅឡ្វេត អោយអស់
ខសន្តា ... ពីព្រោះតេយល់ថា មានតែមធ្យាបាយនេះទេ ទីបរក្សា
កិត្តិយសបានតាមទៅ ។

អូគនិទន៍ អូកការសេវា មិនមែនសុទ្ធដែលយកលុយទៅទិញខ្សោយរក្សាលទៅ
បានទេ បើនេះបើយើងចេះនិយាយបែបណា អោយត្រូវនិងអត្ថមតិ ត្រូវចំណុច
ចិត្តរបស់គេ គឺតេដូយសរសោភាពដោយស្មោះត្រង់ ។

មនុស្សមកដូយធ្វើការយើងនៅពេលបុណ្យទានដឹងឱ្យ តាមត្រូវគេ
យកលូលយ៉ាងចិត្ត ... បើនេះដោយសារតែមានចិត្តបុណ្យ គោមកធ្វើបុណ្យ
តែមានអត្ថមតិខាងបុណ្យទាន ម្មោះបើយគោរពនៃទទួលទានបាយ មួយ
ចំណេះបុណ្យការដោការស្រប ។

និយាយសង្គមមក ដើម្បីលូលយោមគេអោយតាមគិតយើង វាយាន
សិល្បៈមួយដែរ ដើលយើងបានដូនខ្សោយការណីមួយពីៗ នៅខាងលើ គីម៉ា យើង
ត្រូវចេះផ្លូវការចិត្ត របស់គេ ដើម្បីជម្រួញគេ គឺចិត្តសម្បរសរបស់គេ
ចិត្តមេត្តាមភាពគិតខ្លះខ្លះ និងការយកចិត្តឯកជាក់ អាយិតអាស្រែ ឈើចាប់
ចង់ដើរចង់ជួយយកអាស្រារ ។

ឡាតាំង
ឡាតាំង

គិតិនេះនាប់រយពិន្ទុផ្តើការជំនួយ

សូមមិត្តអ្នកអាជីវកម្មប្រការនេះថា ទោះបីជាអ្នកនៅដីឥឡូវ
នឹងយើងគេមានកំហុសអី បុរាណច្រឡូវផែនលើចម្លាកី យើងត្រូវយល់ថា អ្នក
នោះនឹងមិនទាន់ប្រាកដជាតា តាត់ដើងកំហុសរបស់ខ្ពស់ទេ ! ហេតុដូចចេះកុមាល
ទម្ងាក់ទោសទៅជាកំរោះកាត់ ... ។

ເບີມືຖຸເຕື່ອທານຍ້ານເຮະບົບ ! ເບີມືຖຸຍ່າຍສັກສູນໃຫຍ່ກຳລັງ
ເບົບ ! ມີຕື່ອົງປະກາດສູງສູງສູງ ! ເບົບ ! ມີຕື່ອົງປະກາດສູງສູງສູງ !

អូកនេរដីតាមរបស់យើង ដែលគេបានធ្វើផ្សេសច្បាសពីក្រោះវាមាន
ហេតុមានន័យរបស់វា យើងកុំភាលិនិយាយអំពីក្រឹងខុសត្រូវសិន ។ ហើយឯត្តិ
ខ្លះប្រើប្រាស់ការរកអាយុយដើរបុព្ទហេតុលាកកំពាំងរបស់គេឡើត ។ មិត្តត្រូវជាក់
ខ្លួនឯត្តិអាយុយចូលទៅក្នុងនាទិវបស់មនុស្សនោះសិន ហើយឯត្តិនឹងដោះស្រាយ
របស់បុរាណ ? ធ្វើបានបែបនេះ ឯត្តិមិនសូវខាតពេលវេលា ហើយក៏មិនសូវកោះ
ក្រោហាយណីថាបានអ្នករោង ។ ជាតិសេសទៅឡើត មិត្តបានធ្វើនៅឯណ៍
មួយកិត្ត នៅក្នុងការរួម្រួមរោងរាយអូសទាញមនុស្ស ។

អូរប្រាជ្ញចិត្តសាស្ត្រ ម្នាក់បាននិយាយថា ល្អងមើល ! យើងខ្សែង
ពីចារយកខ្លួនឯងហេយប្រជាប្រជាពល មិត្តនិងយើងទុនវប្បាហងីយត្តានេះមួយ : មិត្ត
យកចិត្តទុកដាក់លាស់ចំពោះកិច្ចការយក ដែលជាការធ្វាល់ខ្លនរបស់មិត្ត បុន្ថែ
ផ្ទុយឡើង មិត្តទៅជាសោះអងីយចំពោះកិច្ចការរបស់មនុស្សណាក ... ។

សុចិត្តចាំអាយក្រាស់ថា នៅលើពេកយើងនេះ មនុស្សណាក់ដោយ កែមាន
សន្លាបិតបែបនេះ ជូនតែគាំដើរ ។

មិត្តមានពិធារណាប្រទេ ដូចជាភោក Lincoln វិរោក Roosevelt បានបញ្ជាក់ថា « បើចង់បានជីយជីនេះ ទោះក្នុងកិច្ចការអីកំដោយ – លើកលែង ថែមុខការយាមគុកចេញ គេសូឡើតែត្រូវការរោះយើង ដោយស្ថាប់នូវសន្លាន ចិត្តរបស់អកដែទេ » ។

មានៗមនុស្សខេត្តចិត្តសីឡូវិថីបើយចាម្ចាវ៉ា ដែលក្នុងក្រុងរាល់
ស្ថូប់ជាតិបំផុត ... ។ អ្នកខ្លះចូលចិត្តជីស់ ដើរលេងក្នុងតោ ចូលចិត្តដើម
យើ តែមនុស្សខេត្តដើរទីក្រុងស្ថូប់ស្ថូកវេស់ខ្លួន ។ ក្នុងការដើរទី
ស្ថូកវេស គេធ្លាក់ចេស្សនេះអ្នកវេស ធ្លាក់ចេះអប់រំអ្នកវេសចំការអាយក់
តាមរបៀបរបបជនបទ គឺយាយអំពីអនាម័យការពារជីវិត អំពីសុជីវិធី តែ
គេមិនទិញយាយសរសើរអំពីភាពហើរដោរ ។

ក្នុងការនិយាយជាសំគីនមនុស្ស គេត្រូវអោយខ្លួនដោយក្នុងខ្លួន
និយាយម្នាច់បើយ ត្រូវនិយាយម្នាច់ឡើត និយាយពីកញ្ចាប់នឹងស្ថាប់
បាន ទៅបីជាស្ថាប់បានហើយក្នុកំដោយ កំមនុស្សនៅពេលមានកំហុស បន្ទូបន្ទាប់
ឆ្នាវោឡើត ។ ដូច្នេះចិត្តដែលនាំអោយមិត្តភ័ព្យការបានដើរដីនេះ ដែលគឺជាចិត្ត
ខ្លួនខ្លួន ពិរណកអោយប្រជុំដៃ កុំរបៀសភ្លាក់ដើរ កុំមិនងាយគេ កុំលើក
គេមិនខ្ចោះប្រសហគុណ ត្រូវមានសុវត្ថិភាព និង គតិបញ្ញិត ។

និយាយសង្គមវិញ យើងយល់ថា វិធីផែលអាជ ជូយយើងអាយ

បានជើយជីនេះចិត្តឱ្យទោះ ជាពិសេសគិខនរដឹងនេះជាមួយ ឧបមើលដែលបញ្ចប់ នៅក្នាំតូកកិនពារបស់ខ្លួនរាយបាននិងនវិងបុឃុំ ដើម្បីទៅជីកនាំអ្នកដែលរាយ គេដើរដើរការរដឹង ។

មិត្តធ្លាក់យល់ពាក្យមួយយក្សា ហើយដឹងបរាយ គីតាបីក់វាយដឹងមិត្តមិន ។ ដឹកចំបង់លទ្ធផលរួចហើយ ពីជាដឹកចំមិត្តបង់លទ្ធរូបភ័ណ្ឌ ឡើងដែលបានសេចក្តីថា ហើយចង់បានជួយជីន៖ជីជួយជីន៖នៅក្នុងបានបើបាត់ដើរឃើងដែលជាអ្នកចេះដើង ដែលបញ្ចូនកិត្តវរបស់ខ្លួនធ្វើម្នាស់ខ្លួន យើងបានហើយទិបញ្ញាប់យើងរាជធ្វើម្នាស់ចំពោះអ្នកដែលទេរកបានជាមិត្ត ។

មានឯកសារនៃក្នុងការតំណែងបានបង្ហាញ

ខ្លួនយើងទូទាត់

បណ្តាគតិនប្បុយបាបលេខលមិត្តរកដើរ ពីប្រាកដជាមិត្តធ្វើខ្សោះនៅ
លើគំនិតនោះ ជាដាន់គិនរបស់អ្នកដៃទេ ដែលគេប្រគល់មកអាយុមិត្ត មែន
ប្រឡក ? បើមែនហើយ មិត្តកំណើនត្រូវបង្កើតអ្នកដៃទេ ដែលគេមានគិនតិនប្បុយ
រួចមកហើយនោះដោ ។ មិត្តត្រូវធ្វើយ៉ាងណាមេយសមរម្យវាន់បង្ហាញ
យោបល់ល្អ គេនឹងយក ឧនវគមកអនុវត្តនោះទីបហ័ង់ថា មិត្តតុក្រោតវាន់បង្ហាញ
បុនប្រសប់ ... ។

លោក Adolph Seltz នៅ Philadelphia ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ
យ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរកទិន្នន័យ លក់រទេស្ថានរបស់រោងចក្ខុដីមួយ ។ ធ្វើការ
នៅខាងក្រោមធនាគារតាត់មានមនុស្សមួយចំនួន ដែលខ្លះសមត្ថភាព និងត្រាន
ពិសោធន៍ ។ តាត់ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ធ្វើការអាយុក្រោមបង្ហាញថា នោះមក
ហើយសូរយោបល់ និងសេចក្តីប្រចាំរបស់ពួកគេ ... ។ តាត់ប្រាប់អ្នកទាំង
នោះថា « និយាយមកចុះ ! កំនើសទាមអ្នក ថា តាត់ជោះស្រាយអាយុក្រោម
សមរម្យ ទៅតាមចំណាំអ្នកទាំងអស់ត្រា » ។ អ្នកខ្លះសូរវិរឿងនោះ អ្នកខ្លះ
សូរវិរឿងនោះ ធ្វើឱ្យពិភាក្សាដារចិន ... ។ លូបដែលតាត់មួនវិញ តាត់សូរ
ទៅអ្នកទាំងអស់ត្រាថា « តើខ្ញុំអាចពិនិត្យពាក់ទៅលើអស់លោកទាំងអស់ត្រាតាម
ឲ្យរូបរាងអ្នកខ្លះ ? » អ្នកទាំងនោះធ្វើឱ្យប្រមិត្តថា « យើងខ្ញុំសូរត្រង់

វិករយ ត្រីមត្រីវ ភ្នាប់ន យកចិត្តទុកដាក់ ធ្វើសហប្រតិបត្តិការជាមួយនៅក្នុងមួយ ថ្មី ធ្វើការត្រូវបានដោះស្រាយ » ។ មានអូកខ្លះឡើតសន្យាថានឹងដូចយល់កំដើរធើការដែលទៅមួយថ្មី ១៩ម៉ោង ថ្ងៃមេទៅលាកឡើត ។

ឈាគ Sethz កត់អសន្នូវប្រការ ដែលអ្នកទាំងនោះបានស្លើ និងប្រការដែលអ្នកទាំងនោះបានសន្យាដែមទៀត នៅលើភ្នាមីន ហើយតាត់ក៏បានយល់ព្រមទាំងអស់ ។ បន្ទាប់មកបានលទ្ធផលល្អ គឺអ្នកទាំងនោះខ្សែប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ជាក់ ធ្វើការដោយភ្នាមីន ដោយសប្តាយិរកាយ មានកំនើតល្អុងច្រើន ហើយថ្មីរាជ្យីនិងលើក ។ បញ្ហានេះបញ្ជាក់អាយុយើញុចា ទោះបីយោបល់របស់យើងកំដោយ អាយុតែយើងចោះធ្វើអាយុយោបល់របស់យើង ភ្នាយទៅជាយោបល់របស់គេ គឺពិតជាគេត់ខ្សែប្រើប្រាស់តាមយោបល់នោះជាពិតប្រាកដ ។

លោក Roosevelt គូងពេលដែលធ្វាក់ នៅថ្ងៃការជាថោច្បាយ ក្រោងពួករើបីកនៅឡើយ លោកមានឧបាយកលម្អិយយ៉ាងសំខាន់ ថ្ងៃអាយមេ តណ្ឌបញ្ជប់នៅថ្ងៃទាំងទ្វាយ យេវត្រមតាមមាតិ តាត់ដែលគិតទុកមុន យ៉ាងសប្តាយចិត្ត ។

ក្នុងពេលណាដែលមានកោដីមួយនៅទំន់ទោ ហើយសំខាន់ លោក Roosevelt កោះហៅប្រជុំអ្នកទាំងអស់មកស្បែរយោង មុនបង្កើស់លោកស្សែរ ថា អស់លោកទាំងអស់ត្រាមាជ្រើសនឹស មនុស្សនៅក្នុងគណៈបក្សខ្ពស់ អោយ ចូលទៅប៉ែនិ នៅក្នុងរដ្ឋការ អ្នកទាំងនោះជ្រើសនឹសមនុស្សម្នាក់ដែល តាត់មិន ចូលចិត្ត ហើយតាត់និយាយថា : « សូមអស់លោកជ្រើសនឹសអ្នក ឡើត

មិន ! លោកអំពាត់មិញត្រូវបានរាយការណ៍ដើម្បី នាំអោយមានខែសត្វ
នាំអោយលំបាកទៅថ្ងៃក្រោយ ... ។ » ពួកគេសិធម៌នុស្សម្នាក់ឡើត ដើម្បី
តាត់មិនពេញចិត្ត ហើយតាត់ធ្វើយ៉ា « មនុស្សនេះត្រូវបានមានលក្ខណៈ
គ្រប់គ្រាន់ និងការការងារបំផុះការនោះត្រូវបានរាយការណ៍ដើម្បី ហើយគេអស់
ឈ្មោះមនុស្សនេះ ? » ។ ពួកគេកំខុំបើនឹងជើសវិសមនុស្សម្នាក់ឡើត ដើម្បី
សមត្ថភាពច្រើនជាន់ ហើយសមរម្យល្អត្រូវចិត្តតាត់ ... ខើបលោក
Roosevelt ធ្វើយ៉ា « ខ្ញុំសូមអរគុណ អស់លោកដើម្បីបានជួយខ្ញុំក្នុងការ
នេះ ចំពោះមនុស្សនេះខ្ញុំកំពេញចិត្តដើរ ហើយអស់លោកពេញចិត្តបានជើស
វិសលោកនេះអស់លោកត្រូវតែខិតខ្សោយ ធ្វើការតាត់អោយសមបាន៖ ដើម្បី
អស់លោកបានជើសវិស បានស្រឡាញ យល់ព្រមអោយនាផីសំខាន់នេះទៅ
តាត់ ។

ជួយដែលនិយាយសង្ឃឹមរបស់លោក ដើម្បីអូសាទាមនុស្សអោយគេយល់ព្រម
បុច្ចុលចិត្តធ្វើការអូមួយទៅតាមគំនិត របស់យើង យើងត្រូវបើនិយោជន៍ បុ
ធមៗកលណាការអោយវានៅទី ដែលកែចេញយោបល់របស់យើងដើម្បីជួលល្អ នោះអោយ
ទៅជាយោបល់របស់គេចោល់ខ្លួន ខើបគេបើនឹងបានអនុវត្តតាម យោបល់របស់
យើងនោះ ពីព្រោះគេយល់ថា យោបល់របស់យើងក៏គឺជាយោបល់របស់គេ
ដើរ ។

ខ្សែពិនិត្យការងារសាខាពេជ្ជកម្ម

គេអាចទិន្នន័យអាចថាទាន នៅក្នុងករណីណាមាគដើលវាតិត ... បុន្ថែ
ដោយអាចថាទានដោយ នៅក្នុងករណីណាមួយដើលមិនពិត ... ។ ពីច្រោះថា
សំដើមទូស្សារាជព្រៃមកតែពីអណ្តាលជោគគ្រោះគេត្រូវលាស់ទេ ។

នៅក្នុងសង្គមនូស្សកាលយកគេមិនទាន់ដឹងវីរីសោះ គឺគេមិន
ទាន់មានការប្រជែងនឹងអ្នកយកឡើយ ហើយខ្ញុនគេកំមិនទាន់ជាប្រធាននៅការ
ប្រជែងរបស់អ្នកដ៏ឡើដោរ ។ ផ្ទុយឡើរពីពី កាលយកគេទាន់ដឹងវីរីអី ហើយ
គេកំចេះប្រជែងភ្លាម ហើយគេកំមានអ្នកដ៏ឡើប្រជែងមកលើដោរ ។ . ។
ត្រូវថាចោរកាលយើងមានអាយុពេញវិរី ហើយអ្នកដែលរស់នៅនិតយើង
បំផុតនៅៗហើយ គឺជាអ្នកមានចិត្តប្រជែង ! មិនចំពោះចាបងបុប្ផនទេ សូមី
តែមាយឱយើងកំគេទានអារីចិត្ត និងយើងដោរ កុងករណីដែលយើងក្រាន់បើ
ជាមួយ ។

ចំពោះការថែមិន យើងពីតជាមានមនុស្សទេស្ថប់ ... គឺង ...
គេច្រៀងណែននឹង ... ប៉ូនពីតជាមានមនុស្សគេស្រឡាតាំងដើរ ។

មនុស្សយើងគេមិនត្រូវអាយស្រឡាត់ របៀបការគ្នាអាយហុសបោតុ
ពេកទេ ពីត្រាងកត្តាមសំខាន់នេះហើយវាត្រូវឈ្មោះម្រាប់កប់នូវចិត្តបិន្ទុ
របស់មនុស្ស ។

ការប្រជុំណាននឹងរាបស មនុស្សវាក្តានត្រូវដែន ហើយវាមិនគឺតាមលេខៈ
ប៉ាន់ ប្រាយុទ្ធផលនេះ ! បើនូវវាបានរាយការពេញចិត្ត មនុស្សនេះនឹងរាបស
ប្រជុំណាននឹងរាបស តីថ្ងៃសែលចិត្ត តីថ្ងៃសែលចិត្ត វាក្តានទេចំពោះមនុស្សដែលយើង
ប្រជុំណាននឹងរាបស ! យើងទៅជាចង់អោយគេសរសើរទៅវិញ ពីព្រះមនុស្ស
ត្រូវការគេសរសើរខ្លាំងរាល់ ។ ដូច្នះដើម្បីអោយគេអាណិតស្រឡាត្រូវយើង
យើងត្រូវប្រយ័ត្នខ្លួនក្នុងករណិតនៅចំពោះមុខគេ ។ តីថ្ងៃត្រូវនិយាយលើកដើម្បី
គេជាចង់និយាយបង្ហាប់គេ ។

មនុស្សឈានពេញចិត្តអោយគេបង្ហាប់ខ្លួនច្រើន មនុស្សនោះកំពុងតែ
ស្តិតនៅលើគំនែរមួយ ដែលខ្លះការប្រព័ន្ធ លើកដើម្បី ... ឧប់សែលចិត្តសរសើរ
ច្រើន ដូច្នះសែលចិត្តពេញចិត្តវាគ្រាន់តែជាអាម៉ែង មួយបិទចាំងការពិតបូំណោះ ។
មនុស្សពេញចិត្តនឹងរូបរាងខ្លួនឯងស្អាតបាតរាល់ បើនូវមនុស្សកិច្ច
ប្រុលក្នុងអារម្មណីដែរ ក្នុងពេលណាម៉ែងខ្លួនជូនបន្ទិងមនុស្សស្អាតហើយស្រស់
ម្នាក់ទ្រូវតែ ។

គេតែងតែយកសំដីមកធ្វើជាសក្តីភាពនៃការពិតទាំងអស់ នៅក្នុង
រោកនេះ ។ បើនូវដូច្នះទៅវិញ នៅក្នុងរោកនេះសំដីកិច្ចុទ្ទេគេជាការបាតក
ប្រាស់ទាំងអស់ដ៏រាយ ។ មិត្តភាព ... ការស្រឡាត្រូវការអាជ្ញាត វាកាមិយាន
ទៅដែលការស្អាប់ខ្លួនគ្មានឱ្យសាច់គ្នា ។ ស្អោរក ... ការស្រឡាត្រូវការ
អាជិយាន ទៅដែលបេចកិច្ចិស្អោរជំនេះមួយ សេចក្តីស្អោរជំនេះនោះ
អាជស្អាប់ចិត្ត ដែលប្រើប្រាស់ស្រឡាត្រូវ កាលណាកោតក្នុងមិត្តភាព ។

គ្មានផលអីទេ កាលណាតិភពលោកយើងនេះនៅតែត្រូវការមនុស្ស មែនទៀត ... សេចក្តីត្រូវការនេះគឺត្រាន់ពេចចង់អោយការពិតម្បយ នៅតែ ធរមាន ... មាន ... គឺមានពិភពលោកម្បយដើម សម្រាប់មានមនុស្សរស់ នៅ ។ ព្រោះថា កាលណាតុានមនុស្ស ពិភពកំគ្មាននៃយីអីដែរ ហើយកំគ្មានទាំង ពិភពលោកខំចុះឡើង ។ ពីព្រោះថា មានអូកណាម្បយដើម្បីថា មានពិភព លោកយើវាត្រានមនុស្សទៅហើយ ! ។

សេចក្តីស្អួលខ្លួនរាយការព្រំដែន តែសេចក្តីស្រឡាត្រូវ វាកំគ្មានព្រំដែន ដែរ ... បើនេះមានករណីខ្លះព្រំដែននៃសេចក្តីស្រឡាត្រូវ គឺនៅត្រឹមស្អប់ ហើយ ព្រំដែននៃសេចក្តីស្អប់គឺ នៅត្រឹមស្រឡាត្រូវ ។

កុងរឿងសេដ្ឋការរាយក្រសួងប្រុស គឺស្រឡាត្រូវកុងពេលដើម្បី នៃស្រឡាត្រូវ ហើយស្រឡាត្រូវណាស់កុងពេលដើម្បីបាននិយាយថា « ស្រឡាត្រូវ »

កុងរឿងសេដ្ឋការ ស្រឡាត្រូវរាយក្រសួងស្រឡាត្រូវជានិច្ច ទោះក្នុងត្រានៅ ហើយក្នុង កំនែនតែស្រឡាត្រូវដែរ ។ ចិត្តស្រឡាត្រូវរាយក្រសួងមាន តែចិត្តស្រឡាត្រូវ នោះ កាលណាបើត្រាត់ហើយ គឺនៅសល់តែចិត្តក្រាត្រូវនឹងការស្រឡាត្រូវប៉ុណ្ណោះ

កុងរឿងសេចក្តីស្អួលបានដែល ស្អប់រាមានព្រំដែនត្រឹមស្រឡាត្រូវតែ ស្រឡាត្រូវ វិញតីរាយស្រឡាត្រូវលើសស្អប់ទៅឡើង ស្រឡាត្រូវរាយក្រសួងការណ៍ នោះស្រឡាត្រូវទៅនោះរាយក្រសួងការណ៍អណ្តាត់កំដោយ ។ ពី ព្រោះស្រឡាត្រូវទៅនោះរាយក្រសួងការណ៍ ស្អប់គេអាចក្រោចបាន ។ សូមឱតែរាយក្រសួងនេះ ហើយក្នុង កំសេចក្តីស្អួលរាយក្រសួងមាន សេចក្តីស្អួលរាយក្រសួងជាបញ្ហាជំ ដែល

មេដាចកលើជីវិត ! បើកុងរៀងល្អានគ្មានស្មោហា កុងប្រព័ន្ធមេកគ្មាន
ស្មោហា កុងអាកជីវិតគ្មានស្មោហា ... ឱធនិត កើតមកពីនៅសែល់មានតែសំបក
ពិភពលោកបុំណូរៗ ។

គ្មានបេតុផលសោះ ... តែមានប្រពិត្តិកម្ពខ្លាំងខ្លាំង ... ពាក្យតែពីរ
ម៉ាត់សោះ គិតធ្វើអោយពិភពលោកគ្មាយ ទៅជាគ្មាននឹងមីជាទៅ ដីស្មោហា
នៅៗនេះ ។

ស្មោហា តួចតាម គីស្មោហាបងបុន

ស្មោហាមុរាម គីស្មោហា ឱិពុកម្នាយ

ស្មោហាឌី គីស្មោហាបីប្រព័ន្ធ ។ កាលណាមានកុងប្រសាបីយ ម្នាយ
ក្រុកអាចគ្មាយទៅជា សត្វវិនិកកុងឯងចាន បើការហើយគោរ់នៅកុងសង្គម
តែមួយរូមត្រាចដែល ។

បើមិនចោះពិចារណាបេតុផលពិត អ្នកឯងនឹងក្នាយទៅជាកុងអកគ្គលោ
ត្រពារ៉ែនអ្នកស្រឡាត្រង់ប្រព័ន្ធប្រសហគ្រួន ។

គ្មានអាចរាយ នាំរោយគ្មាយទៅជាសត្វវ ហើយកំណែរោយ
បែកបាក់ត្រពារ៉ែនគ្មានមិត្តអំណើត ។

— គេមិនអាចរាយនៅកុងសង្គមប្រសារតែមួយដែលបានទេ កាល
ណាមេនៅកុងប្រសារនោះមានមេប្រសារ ថាប៉ុពិធីនាក់ឡើងទៅ ។

មិត្តភាពវាគ្រាន់តែជាននាំងបិតបានការពិតបុំណូរៗ ចំណែកងារពិត
វិញ្ញនោះ គីជាករណីមួយដែលមិត្តទាំងពីរគ្មាយទៅជាបច្ចាមិត្ត កុងគ្រាដែលគេ

មិនចុះសំរុងនិងត្រា នៅក្នុងការពិភាក្សាខ្លួនយោបល់ ។

ពីតមែនតែត្រូវការមិត្ត ត្រូវការស្ថូហាយឱ្យលាក់ដោយ តែអាតាំងពីរនេះមិនអាចយកវាតាមកិត្តិយសបានទេ ។ ពីព្រោះកិត្តិយសវាតាកាតពួកគឺចូរសំមខុស្សដែលរស់នៅ ព្រោះកិត្តិយសសម្រាប់លើយកតែ ។

ចំពោះវីរិន្តស្ថូហា វាក្នុងហេតុផលពិត្រាកដិទេ តែដែលនាំរោយ ដើមចាមានស្ថូហានោះគឺមកពី « ស្រឡាញៗ » ។

មនុស្សយិនគេអាចស្អួលឯកចិត្តមនុស្សបាន ពេអាចយល់ឯកចិត្តអូក ដែលធ្វើឱ្យបាន ។ ពីព្រោះវីរិន្តអស់នេះគេដែលបានធ្លាប់ជូបមក្សម្បងហើយ ដូចតានិងកុនកេងមិនអាចយល់ឯកចិត្តមនុស្សបាន បានពីព្រោះកេងមិន ទាន់បានបាន ។

ចំណោកឯមនុស្សបានវិញ អាចយល់ឯកចិត្ត ជិតរបស់ក្រោមបានពី ព្រោះថាសំធ្លាប់បានធ្វើជាកេង កាលពីមុនកន្លែងមកហើយ ។

សេចក្តីពិតាក្នុងពីរិបាណពីព្រោះតែមនុស្ស ខ្លួនការិះត្រូវរា តែការប្រកបពេញនិយាយត្រឹម ពីព្រោះតែមនុស្សចូលឯកចិត្តរា ។

មនោសពេញនិយាយត្រឹមរាយ ... រាយានចំពោះមនុស្សណាដែលចូលឯក អវិញ្ញុតអណ្តុង ។ តែរមុាងរម៉ាក់មានដែរ ... រាយានចំពោះមនុស្សណា ដែលបានមនោសពេញនិយាយ បុន្តែមនោសពេញនិយាយ ដែលពិត្រាកដិទេនោះគឺនៅក្រោម សភាពនៃភ្នែនទេរិញទេ ។

សុភាមនូលរាយាន តើរាយានដោយសារអ្នី ? អ្នីដែលធ្វើរោយត្រសារ

មានសុភម្លែល ? គីបីត្រូវចេះធ្វើថ្មីនៅ ប្រព័ន្ធដែលករណៈបុ ? ហើយបានទេ
ដែនសុភម្លែលវាមាន ពីរាយានអកពិស់យោក នៅជនពិភាក្សាចាំងស្រុងហើយ ។

មនុស្សគឺជាមនុស្ស កិត្តិយសគឺជាកិត្តិយស បុន្ថែគមិនអាចគោរព
មនុស្សបានទេ គឺកិត្តិយសនោះបើយដឹលអាចធ្វើអាយកេហទំនាក់រាលយ៉ាង
ឆាប់រហ៍ស ។

អំណួនជាប្រភពនៃសេចក្តីមាមាស តើចំពោះសេចក្តីល្អបានដែង
វិញ គឺប្រពន្ធនេះហើយម្វៀងឡើត ម្នាយឱ្យពុកក់គ្នានៅយុទ្ធផលប៉ុន្មានដែរ
ហើយកាលណាបើយក្នុងខ្លួនមានគុរស្រក ។

សេចក្តីស្មោគតាមព្រមដើរពិតប្រាកដនេះ កាលពីមុនមកនៅថាគម្រោះ
ម្នាយកំស់តែ តែពេលក្រោយគិលមករកម្នាយកំស់វិញ ដែល មានតែមួន
ដែលជាអ្នកស្រឡាត់ក្នុងដោយស្មោះ ។ បីប្រព័ន្ធដែលឈល់ ត្រូវពីប្រោះតែចិត្ត
ប្រោះនា ៖ ស្មោគតែមួលមុខត្រូវមិនត្រង់ពីប្រោះតែចិត្តក្នុងតែ ៖ ក្នុង
ទូទៅ ៖ ក្នុងទាមពេលវេលាដែលរៀបរាប់រាយដើរដែលអតិថិជន ។

ក្នុងពេលសរុបរាជ្យគេមិនបានគិត ពីវិធីប្រែប្រឈម ហើយនៅក្នុង
វិធីប្រែប្រឈម ក៏គេមិនបានគិតពីវិធីគេសរុបរាជ្យត្រាំង ។

ពេលដើលក្រាតគិតក្រាតទៅនាយ ... ចុះហេតុអីបានជាយ្យាពទៅ
នាយហើយទៅជាមាយចិត្ត ? ត្រងចិត្តទីនឹងអាយទេទេវិញ កំអាយក្រាត
បុ ? បានដែលភាមជីវិត ដល់យុទ្ធទេ សេចក្តីផ្លាស់រាយការណ៍ជាបើរ
ពាក្យសំបុរហើយ ហើយទៅជាសម្រេចរាយការណ៍អាយិតអូកដើលយិញត្រាកាល់ថ្វីរាល់

ព្រឹកទេវិញ ! ។ បើនេះអ្នកដែលនៅជិតនៅទោះ ក៏ពេលមានថ្មីជូនកំណើនហើយ
រាយចិត្តដឹងគ្នាទេ ។

មនុស្សគឺជាកុនអុករួមឱ្យត្រង់ មធ្យាបាយរាងដើរកនាំអូសទាញ
មនុស្សធើបមានប្រសិទ្ធភាព ។ មនុស្សរាយដើរកនាំអូសទាញទានដោយ ពី
ព្រោះមនុស្សដើរកនាំអូសមិនដើរកនាំរួចរាល់ ពីជាអ្នកជំនាញទាក់ទងត្រា ។ មនុស្ស
ស្រឡាញ់តែ អស់ស្អុប់អស់ស្រឡាញ់ ពីជាអ្នកជំនាញទាក់ទងត្រា ។ មនុស្ស
យើងគេមិនអាយស្អុប់ខ្ចីមទុក, ស្អុប់ខ្ចីមកឃ, អាណក់, ល្អងខ្មៅទេ
ពីព្រោះ តួនារមនុស្សយើងត្រូវការសុខ, សហរដ្ឋ, ត្រកអរ, ល្អប្រវត្ត,
ឆ្លងបញ្ហា . . . ។

ជុរាណយទេសិល្បៈយោងនៃថីត្សូនិត្ត

មានមនុស្សខ្លះ ចង់អោយពេតាមយោបល់ខ្លួន ទៅជាតាំងវិបីជនិយាយ ការទទួល ការតែងទៀង ដែលធ្វើអោយមនុស្សម្នាក់ទៅជាតិខ្លួនបើយ រហូមធ្វាប់ ប្រជាមុនិនិងខ្លួនវិញ ។

ទោះបីជាព្រឹសិ សម្បារវិចារណានិទ្ទេ ថាកំណើកមិនលិចបានហាត់ ដោយ បើមនុស្សម្នាក់កំពុងខិនបើយ តែខិះគឺខ្លួនបើយ ការនេះយើងមិនបាត់ និយាយទេ ។ គេមិនត្រូវនិយាយស្ថាក់ បុនិយាយការតែមនុស្សនោះទ្រូវឱយ ពីព្រោះមនុស្សកំពុងខិន តីជាមនុស្សផ្តល់ ត្រានការពិចារណា ដែលត្រូវបាន ។

មនុស្សអ្នកយាត់ដែលបានវិនិយោគ តែត្រូវនៅស្រួលស្ថាប់មនុស្សខិននោះ និយាយអោយអស់ តែបានជាតិអំពីអោយចាក់បន្ថែម ។ មនុស្សខិន បុមនុស្ស ច្រើនណែនាំ ពួយចិត្តនិងប្រការអីមួយ តែកាលណាមុននិយាយត្រឹន តីវាមុនចូរ ព្រាលនឡើក្នុងដើម្បី ដែលពាក្យសាមញ្ញថា « និយាយអោយវាត្រូវពេះ » ។

មនុស្សខិនតីគោលអីមួយ នៅក្នុងច្បាប់ណានិង ហើយមិនត្រូវចិត្ត ដែលជាបោតុវាំអោយខិន ដែលកាលណាមុនបានរាយអោយមនុស្សខិននោះ និយាយសាសាប់អំពីវិរីងហេតុទាំងអស់ ដែលវាំអោយខិននោះទៅ មនុស្ស នោះទៅជាអស់ខិន ហើយតែកាលណាមុនខិន តីមនុស្សនោះត្រលប់មក សភាពធ្លាតានិញ ។ ពេលនោះហើយ ដែលយើងត្រូវនិយាយពន្យល់មនុស្ស នោះអោយដល់គិត ធ្វើអោយអ្នកនោះយល់ចាប់យោបល់របស់យើង តីយោបល់

របស់គេដ៏ ... ម្នាក់បើយ គឺនិងតាមរយើងភាម ... ។ សូមមិត្តជ្រាវេះ
មនុស្សខិះត្រូវការ ការលួចធោះ ។

មិត្តមិនដែលប្រឡាយទេ ? មនុស្សម្នាក់ខិះដើរឡាត្រូវា គេកំពុងតីខិះ
គឺបានចាយលូយអស់រាប់មីនុស្សឱ្យលើមួយនឹងពុកម៉ាក ដែលក្នុងពេលចម្លាត
គឺនិងបានចាយលូយដល់ថ្នាក់នោះសោះ ។

ដូច្នេះក្នុងការលួចធោះ មនុស្សអាយុត្រឹមតាមរយៈរាយលើឯង ជាពីស់ស្រីទុកអាយ មនុស្សនោះនិយាយជួង ហើយទុកអាយគឺយាយជួង
អាយទាមតែអស់ ដើម្បីយើងដឹងពីរាជការ ដឹងបុរាណហេតុពិត ដល់កាលណា
យើងជាក់ដែនការ និយាយអាយចំណុចរបស់គេតែមួន ។ ក្នុងករណិត៖
ហើយដែលយើងភាពបានសភាតការ របស់មនុស្ស ហើយយើងដឹកនាំតែបាន
ដោយងាយ ។

មិត្តពិនិត្យមិលគោឡើងក វាមានកម្លាំង ត្រឹមរាល់ ! មនុស្សមិន
អាច ទៅប្រជាំងនឹងរាល់ទេ ក្នុងពេលភាមទេ ។

ធែមនុស្សស្រីម្នាក់រាយខ្មែរ ស្រាប់តើយកមួលដែលមួយទៅថ្ងៃនៃ
កំគោនោះដាច់បានដ៏ ។ ពីថ្ងៃនោះគោនោះអស់កម្លាំងទៅហើយ មនុស្សប្រើ
មធ្យាធពាយអចបេរីស រហូតទាល់តែវាបាទ់ ។ ចំណោកនការអូសទាញមនុស្ស
ឯង បុមុនុស្សដែលប្រជាំងនឹងយើង កំដូច្នោះដ៏ ! យើងទុកអាយគឺយាយ
អាយអស់ចិត្តទៅ យើងគូរវេល់ខិះ តបវិញ្ញុអាយលេកៗ ។ យើងប្រើនិស្សារ៉ា
អាយច្បាស់នូវហេតុដែលមួយទេ ហើយកត្តាចំណាំដើម្បីដឹង អនុញ្ញាត៖

- ៤៨ -

និយាយអស់បើយ ហត់បើយ អស់ខិងបើយ អស់គំគូនបើយ ... សិមយើង
និយាយទៅ វាទនលទ្ធជីលល្អទៅបើយ ។ ដូច្នេះក្នុងការលើងលាម ត្រូវទុក
អាយកនិយាយ យោបល់គោរពអស់សិន សិមយើងនិយាយតប ។

ເບີຫານິກໍບຸນວຸນເຫດໄສສູງຕະຫຼາດຫົວໜາກການຕະຫຼາດ

ខ្ញុំនៅក្នុងភូមិមួយ ជិតជាយករា បើដើរនៅក្នុងភូមិខ្ញុំមានវេត្តរឹងគ្រប់
មួយ វេត្តរឹងនោះតែកាលណារង់វិវិះហើយមកដល់ តីឡើទាំងនោះមានផ្ទាតិយ
សក្បែរពេញបាន សត្វកំប្រុកចូលចិត្តនៅតើតក្នុងកើតថ្ងៃ នៅថ្ងៃនោះណាស់
ហើយជាពិសេស ខ្ញុំកំចុះឈើតិត្តដីក្នុងនៅដើរលើនេះ នៅវេត្តរឹងនោះណាស់ដីរ ។

ផែខ្ពស់រាល់រាល់ដើរលើ នៅទីត្រឡប់រាល់រាល់ក្នុងប្រាប់ពេល
កពេលយ៉ាងអស្សារ្យ ពីត្រឡប់នៅទីត្រឡប់រាល់រាល់មនុស្សទៅមកប្រើប្រាស់
ជួយ។

ទីថ្មីមួយនេះ ខ្ញុំបានធ្វើបច្ចេកវិទ្យាកំងារតម្លៃតម្លៃកំណើនសេវាមាន
ប្រភពពាណិជ្ជកម្ម ក្នុងកំងារនេះស្ថូរខ្ញុំដោយពាក្យសំដើរទាំងឡាតាំង :

ខ្ញុំដើរបានស្រួលជាអាយុវត្ថុ ដើម្បីបង្កើតការណ៍ទាំងនេះ

ឃន ! ខ្ញុំបានដើរដោយ តែទៅទីនេះវាស្ថាត ខ្ញុំស្វាគម្ធានព្រោះថ្លាក់
អី ម៉ោះបើយ បានជាតុំ បណ្តុំយើដូចខ្ញុំបន្ទិចទៅលោក !

ី ! អូកង់និយាយថាស្ថាន ? ស្ថានមេដុចកើត ? រឹងច្បាប់ទម្ងាប់
ភាពរឹងស្ថាននៅក្បួននោះជីនទេ ! ផ្សេនេះវាអាមិនខ្លះកូនកំប្រុក វិខ្មោះកូនកំប្រុក !
មីនេះ ណើឱយ ! ខ្ញុំមិនយកទោសអូកង់ទេ លើកក្រាយខ្លួនចាប់អូកង់

បញ្ជានទៅតុលាការមិនខាង ! ។

ខ្ញុំសូតបុតបើយទន្លេភ្លែង ទទួលទោសកំបុសនោះភ្លាម ។

ត្រីនថ្វីរោចយមកឡើត វិនិយបស់ខ្ញុំវាមិនចូលចិត្តអោយខ្ញុំយុំមាត់រា
រាក់មិនត្រមអោយខ្ញុំដាក់ខ្សោចិនករាយនោះ ... ខ្ញុំនឹកគិតថា ប្រចុយដើរទៅ
លេងមួនឡើរពីរ ដោយបរណាយ អោយធ្លីរាណតែលេងតាមចិត្ត តើវាមាន
ហេតុការអីឡើតដ៏ៗ ។

មិនអីទេ លេងបានបុន្ថែថ្វីដោយសុខសាន្តដ៏ៗ ។

តែថែដន្យថ្វីមួយនោះខ្ញុំទីបន្ថែនិងឡើងឡានបន្ទិច ស្រាប់
តែខ្ញុំជួលឯកនាក់នារតម្រូត នោះឡើតដែលបានប្រាប់ខ្ញុំមួនរួចបើយ អំពីលេង
វិនិយបាយដើរលេង ។ ខ្ញុំយល់ថាមួននេះកើតឡើងហើយ ! វិនិយប់ខ្ញុំវាបាល
តម្រង់ទៅរកភ្លាក់នារនោះ

យើងដូចថ្វាជបើយ ខ្ញុំមិនចាំងលំភ្លាក់នារនោះហេតុខ្ញុំទេ ខ្ញុំដើរម្រង់
ឡានទទួលទោស នៅថ្ងៃពេលមុខភ្លាក់នារនោះមុនពេលមួន ។

- បានលោក ! មួននេះខ្ញុំមានកំបុស ត្រប់ត្រាន់បើយលោក ត្រាន
អូប្រៀកកបានឡើតទេ កាលពីអាជីវកម្មលោកបានបញ្ជាមួនហើយចាំ : តែ
បាប់បានហើយ ក្រាយគីត្រនៃទទួលពិនិយោះ ... ។

ភ្លាក់នារនោះធ្វើឱយតបមកវិញ ដោយពាក្យសំដីនៃភ្លែងចាំ :

សាច់ការធាយការពិត វាជូនថ្វាជមែនហើយ ... បុំនែខ្ញុំកូលប៉ិន្ទុ
ធ្វើឱយបស់ឯងដ៏ៗ ឡានកំន្លែងស្រាតត្រានមនុស្ស អ្នកលាក់រំបែងដេសប្រាំហើស

បច្ចុប់លើកដែលបានរាយដើរលើកដែន ដើម្បីអាយការណ៍សប្តាយខ្លះ ពី ហ្មតាង ដល់ត្រលប់ទៅផ្ទះវិញវាគ្មានច្បាប់ចង បុគ្គវគ្គជាក់ត្រូវចំណេះចំណេះ។

- ធាន ! រាជីថ្វាជំមនហើយ បុន្ថែទោះបិជាយ៉ាងណាក់ខ្ពែម កំបុសហើយពីត្រាងច្បាប់បានហាមប្រាម។

ឈើយ ! អូកឯងនាំឡើ ទៅដើរលើកដែន ជាអាជាសាយតិខ្ពែបនិចទៅ កំហាយខ្ពែបើពួរ ហើយត្រូវប្រឈមប្រយ័ត្នវាបន្ទិចទៅបានហើយ។

- បានលោក ! អរគុណលោកណាស់ ! ភ្នាក់ងារតម្រូវតេះ កី ដុចក្បា និងភ្នាក់ងារតម្រូវទេរៀនដែន គឺតាត់ជាមនុស្សដុចក្បា តាត់កែង់អាយ គេ កោតសរសើរកោរពខ្ពួនដែលជាអូកតំណាងអំណាច លុះដឹកកាលណា អូក មានកំបុសរត់ទៅទួលកំហុសនៅចំពោះមុខហើយ ទោះបិជាយ៉ាងណាក់មាន ចិត្តទន្លំនិយាយ ដល់ការលើកដែនទោសជន។

ផុយទីវិញ ហើសិនណាដាច់ខ្ពែបើនិយាយការពារកំបុស គឺពិតជាគ្មាន ភ្នាក់ងារនោះ ឱងហើយភ្នាក់ងារនោះរករើន ពិនិយបទនេះបទនោះ ដល់ខ្ពែមិន ខាន់។

បុន្ថែទោះខ្ពែប់ជាន់តែ ទៅទួលកំហុសមុន ខ្ពែបួលស្អាល់ថា ភ្នាក់ ងារនោះយល់ត្រូវ ហើយខ្ពែប់ប្រពិនិត្តុស ខ្ពែសប្តាយចិត្តណាស់ និងទួលកំហុស សារភាព ម៉ោះហើយ កិច្ចការនេះវាត្រលប់ជាថ្មូលទៅវិញ។

ផុមជាតាននិយាយអកខាងលើ យើងទាំងអស់ត្រា ត្រូវយល់ថា កុង ករណិយាត់ដែលយើងមានកំហុសដោយគេចេកមិនបានហើយ យើងត្រូវភ្នាក់កែវ

ទូលសារភាពកំបុសភ្នាមទៅ វាគាមចានប្រជើរជាង ដែលយើងទៅដីជំរឿក
ប្រកែកវិកទឹករកខុសរកត្រូវ ដែលជាប្រការមួយនាំអាយ ត្រោះថ្ងៃកំបើនី
ទៅវិញ ។ ពីត្រោះថា បើសិនិយាជាមីនសិុបន្ទាលដាក់ខ្លួនយើង គឺយើងពិត
ជាថានួល ជានួលការអាយត្រូវ ដើម្បីមួយដែលរករាយ ដើម្បីមួយដែលខ្លួនយើង ។
ហើយតុងទេនេះបើសិនិយាជាមីនសិុបន្ទាលដាក់ ខ្លួនយើងមុខត្រូវតែ
និយាយសិុបន្ទាលដាក់ ពាក្យជូនចំណែក យើងត្រូវតែយកពាក្យសិុបន្ទាល
នោះមកនិយាយ ដាក់ខ្លួនយើងជាមុន អាយស្រីបានទៅហើយត្រូវតែក្រោមឯធម៌
អាច និងធ្វើអូយើងកើតបានដែង ។ ដូចបាននិយាយមកខាងលើនេះ ក្នុងករណី
យើងមានកំបុស ១០០ ដី ពីមានដល់ទៅ ៥០ដីហើយដែលគោរពឱ្យកើតឡើង
ដែលនោះអាយយើង ដូចជាក្រោកការព្រមទាំងបើកបើកដែលបានយើងអូកដែលង
ស្ថិតិ៍ ។

លោក Warren ជាដែនម្ញាកំពុំកែខាង ការយោសាលកំទីនិញ
លោក នេះកំបានប្រើមិនឈ្មោះមានលើនេះដែល ដើម្បីមានជីវិតនេះទៅលើ
អូកទិញ ទីនិញម្ញាកំដែលមានចិត្តនិងរុសពិបាក ។

លោក Warren បាននិយាយថា ធ្វើមុខការដូចខីនេះវាយ៉ាកកំណាល់
ត្រូវអាយទេរីនទាត់ ហើយប្រើប្រាស់ចំណែក មានអូកចុះផ្សាយជីវិតខ្លះ មកដល់
ភ្នាមចុះផ្សាយអាយតាត់ភ្នាម បើមិនដូចដែល គឺនិងខិងហើយរករាយ ជាបីជាបី
មិនខាង ។ លោក Warren ក្នុងពេលដូចបីនិងក្រោរនោះ តាត់និយាយសារភាព
ទូលសារភាពកំបុសមុនភ្នាម មិនរវាល់និងខុសរិលិនខុសអូកដាក់ ក្រោរនោះត្រូវជាក់

ចិត្ត. មិនខឹង. សប្បាយ. មិនរកវើងទៅជានិយាយលេងភក់ទាក់ ពីនេះពីនោះ ក្រោមអំពីវើងមុះផ្សាយ ដីលើនាពណិជ្ជកម្មទេវិញ ។

និយាយមកដល់ត្រង់ទេៗ យើងយល់ថា ទោះបីមនុស្សនូវតណាក៏ ដោយ ក៏មេះនិយាយការពារការង់ដើងខ្លួនឯងដែរ ។ បុន្ថែមនុស្សដែលឆ្លាតពួកគេ គឺជាមនុស្សដែលធិនចេះការង់ដើង ប្រការពារខ្លួនឯង ប្រការពារខ្លួនឯងក្នុង ពេលដែលខ្លួនឯង មានកំហុសនោះឡើយ ។ ពីព្រោះការធ្វើរបៀបនេះវានាំ អោយយើងទៅជាមានតម្លៃឡើងខ្លួន បុសពីមនុស្សធ្វើតាតា ដែលយើងឱ្យបារ៉ា ស្អាន ។

មានស្រីម្នាក់ជាប្រព័ន្ធរបស់លោក ឧត្តមសេនិយម្នាក់ ក្នុងពេលមាន សង្គម តាត់សុខចិត្តទៅយកសាបាយ មួយជាមុំងរបស់បីពាត់ ដើម្បីរក្សា ជិតកាត់កុំអោយស្អាប់ទំនើបបូរិច្ឆេទ ។ ក្នុងពេលជួបនឹងបីភាម តាត់សារ កាត់កំហុសតាត់ភ្នាម តាត់និយាយរាយរាប់ អំពីដើមដល់ចុង អំពីសេចក្តីល្អោះ ត្រង់របស់ប្រព័ន្ធទៅត្រង់ និយាយសារកាត់កំហុសរបស់ខ្លួន អោយបីដើងមុន ពេលបីដើងពេល ដូច្នេះបីរបស់តាត់សប្បាយចិត្ត លើកដោងទោសអោយ ប្រព័ន្ធ ហើយក៏ទទួលយកប្រព័ន្ធដោះជាប្រព័ន្ធស្អារៈត្រង់ របស់ខ្លួនទៅឡើត នៅក្នុងប្រវត្តសាស្ត្រមនុស្សស្រី មិនស្ថិរមានមនុស្សស្រីណាបីនាមសារ កាត់និយាយវិយវិប័ប ទទួលកំហុសរបស់ខ្លួនមុនបែបនេះឡើយ ។

លោក Elbert Hubbard ជាអ្នកនិពន្ធឌើងភល់ថ្មម្នាក់ យ៉ាងពួកគេ ដែលមានអ្នកអារម្មណយ៉ាងត្រួតបានចូលចិត្ត បុន្ថែតាត់ត្រូវបានអ្នកអារម្មណយុប់ខិះមាត់

ជាប្រើនដែរ មកអំពីអត្ថបទវិវាទនរបស់គាត់ ។ បុន្ញនេះយូរការបុន្យលបស់គាត់វាងនាមវិវាទ ម៉ោងហើយស្រាវរបស់គាត់គឺភាយទៅជាមិត្តរបស់គាត់ឡើង ។ បានពេលមួយនោះ អូកអានម្នាក់បានសរស់បុត្រដើរ ឡាដោយគាត់មួយ និយាយអំពីការមិនសប្តាយចិត្តនឹងអត្ថបទរបស់គាត់ឡើកបុន្យ ហើយអូកអានដឹកញាប់នាមនោះ បានប្រើបាយក្រុមគោលការណ៍ គាត់និយាយប្រើបាយសុភាពរបស់គាត់ជាមិត្ត ។ បុន្ញដើម្បីយុទ្ធសាស្ត្រអត្ថបទគាត់កាលឆ្នាំមុន ដើម្បីគាត់យកមកអាជីវការ គាត់ទាននិយាយតួចតួចនៅអត្ថបទគាត់កាលឆ្នាំមុន ។ របួនដើម្បីអូកអានដឹកញាប់នាមនោះ សំខោសគាត់ឡើង ។

តើ ! មនុស្សយើងរស់នៅបើណាកនេះ មានអូកណាមួយដើម្បីគោលការណ៍ និយាយឈ្មោះដើម្បីគាត់ខ្លួន គេសំខោសខ្លួនមុន ឡើងទូលាសារភាពកំពុសគេនៅចំពោះមុខខ្លួនមុន ហើយខ្លួននេវតែខិននៅតែដោរពាណិជ្ជកម្មឡើ ? នោះបីមិននិយាយចេញមេរោគដឹង បុន្ញ តែកាលណាគេនិយាយអង្គរខ្លួនហើយ គេសំខោសខ្លួនហើយ តីខ្លួនអស់ខិនស្ថិតិថ្មីប៉ែនឡើតហើយ ហើនវិសល់ខិន ក៏នៅពិចិត្ត ភាគធាប់បាត់ឡើង ។

នៅក្នុងច្នាក់វ្រែន អធិប្បាយវេកចោរករខុសរកត្រូវមួយ ត្រូវបានយកអត្ថបទសិស្សម្នាក់ មកលាត់ត្រដានមោយសិស្សដែលធ្វើការវិវាទ ... បណ្តាសិស្សនានា ត្រូវនាំយកមកទូវចំណេចណាប់ដីមិនចុចិត្ត និងចំណេចណាប់ដីខ្លួន ។ បណ្តាសិស្សនានា ត្រូវបានសរស់រច្ឆាមក

ទៅក្នុងជាក់ណែនាំ ធ្វើបែបនេះឡើបគេយល់ចាប់អស់នូវចំណុចសំខាន់ ប៉ុណ្ណោះ ពេកការណ៍
មេរីមាលសំមនុស្ស ។

មានសិស្សរួមទាំងប្រចាំថ្ងៃ ដែលមិនមែនជានាមុខមេដែលមានភាពជានាមុខ តាម
និយាយផ្តើសជាតិ និយាយទាក់ប្រចាំថ្ងៃ ។

និយាយមិនសមរម្យថា អត្ថនោមតិ subjectif ថានិយាយនោរមិន
ជាន បិនសមជាតិសិស្ស នៅថ្ងៃការណ៍ឡើង ... ។ បុន្ថែមឱ្យទេរិញ្ជ សិស្សនោះ
ដើរបានឡើងដោយសប្បាយវិកាយក្នុងចិត្ត ទិកមុខស្រស់បស់ សំសារភាព
ទទួលកំហុសរបស់ខ្លួនទាំងអស់ ហើយសន្យាក់កំប្រែ ... ។ ទៅក្នុងចំនួន ១៥
នាទីបុណ្យណាមុខ សិស្សដែលឡើង ដែលវិនិត្យគោរព ត្រូវបានពិនិត្យរាយការ
ម៉ាត់ឡើង ។ ផ្តុំយកទេរិញ្ជ ហើយនានាដែប្រកែកមួយម៉ាត់ គឺថ្ងៃការណ៍នេះនិងការឈាន
ជាតិបុគ្គលូមិនខាន់ ។

ពីថ្ងៃនេះថ្ងៃ ទៅកាលយករាយការមិនចូលចិត្ត គឺថាគោតត្រូវនៃនិយាយ ។ អូក
និពន្ធ អូកសរស់ បុអូកលេងណែនាំកើតិចិត្តរាយការ គេមិន ... ។ ហើ
អូកអារ អូកមិនមែនគេយល់ថា មិនត្រូវចិត្តឡើង យើងត្រូវតែកំប្រែឡើង ពីថ្ងៃនេះ
យើងធ្វើនោះវាគុស ពិសណ្ឌានចិត្តរបស់គេហើយ យើងប្រកែកមិនបានឡើត្រូវ
តែទទួលកំហុសនោះឡើង ទិបគោរមជាមួយ ។ បុន្ថែមឱ្យយើងដឹងខ្លួនថាគុសមុន
យើងទទួលកំហុសមុន ... នោះពីតាមដាយឱ្យបានល្អ ហើយអូកនោះជូនិញ្ជយើង
គោត្រឡប់ឡើងជានិយាយសរសើរគឺយើងឡើងទេរិញ្ជ ក្នុងការរៀបចំដែលគោត្រនិយាយ
សិបន្ទោស ។

នៅក្នុងគម្ពីរថាមីក់មានពាក្យ ទូទាត់យើងដ៏ « ពាក្យធ្វើយសបង់
ទន្ល់ភ្លូវរស់យើងមាច ធ្វើអោយមនុស្សត្រជាក់ចិត្តថាតុខិះ » ។ ក្នុងករណី
ដែលយើងយល់ត្រូវ យើងត្រូវប្រើពាក្យអោយផ្ទេមពិកេះ ដើម្បីជីជុំ
និងកំពុកអោយគេស្ថាប់បាន ... ហេតុនេះក្នុងករណីចង់ ធ្វើអោយអ្នកដែល
ស្ថាប់តាមបោរបស់យើង ដើម្បីយើងឈ្មោះលោមតេ ជាបច្ចុប្បន្នយើងត្រូវចេះ
សិល្បោះ « កាលណាមិត្តមានកំបុសហើយ មិត្តត្រូវសារភាព ទទួលកំបុសនោះ
ភ្លាម ចំពោះគេទាំង ១ » ។

ເຮັດວຽກຂອງລາຍລະອຽດ ສູຫາລະຕິຫຼຸ Raison

ກາລນາມທີ່ສູ່ເຊີ້ນ ມີຫຼຸດໃຫຍາຍຕາກປະເທົວແຈ້ວ ເຊື້ອີກກາລມະນຸສູ່
ໄສລັບຜູ້ອອນລົມກົມບຸລ ... ຕີ່ມີຫຼຸດຫານສບຽງໃຫ້ ຫານວິກກາຍເຄົາກຸ່ມເພີ່ມ
ເຊີ້ນ ພົບເຊົ້າຜູ້ຍເອົາຕັ້ງ ມະນຸສູ່ໄສລັບຜູ້ຍເຍື້ອໃຫຍາຍປະເທົວແຈ້ວເຄົາກ
ຕີ່ຕົກກັງແກ່ນາ ? ເຄສບຽງໃຫ້ຜູ້ອີກຫຼຸດໃຫ້ນັ້ນເຊື່ອ ? ເບີຍເຄື່ອນຮົກມະເງົາຫາຍ
ສປະເສພແມ່ລັດຝ້າມູຍມີຫຼຸດໃຫ້ນັ້ນເຊື່ອ ? ແຮະເບີຍຝ້າຕັ້ງແກ້ວຂົ້າສົ່ງຫາວ່າ ໄສລັບຜູ້ມານ
ກົມເຍື້ອເຄົາກຸ່ມຂູນຂູນ ເບີຍຜູ້ປະເທົາກັງແກ່ນາ !

Woorow Wilson ຫານໃຫຍາຍຈ້າ « ເບີມີຫຼຸດໃຫຍາຍກາຣັດມູຍ
ຊຸ່ເຜົາຍຍກຜູ້ໄສເຜົາຜູ້ໄ ຊຸ່ກົກົມີຫຍາຍກາຣັດມູຍຮັບໃຫ້ມີຫຼຸດ
ເຜົາຍຍຸ່ຜູ້ເກົ່າກົມີຫຼຸດໃຫ້ » ພົບເຊົ້າຜູ້ຍເອົາຕັ້ງ ເບີມີຫຼຸດໃຫຍາຍຈ້າ « ເດີຍເຍື້ອກຸ່ມູຍຫຼຸດ
ໃຫຍາຍຫຼຸດກົມັນກັບກົມັນ ! ຊຸ່ກົກົມູຍຫຼຸດກັມ ເບີຍໃຫຍາຍເຜົາຍກົກ
ກົມກັມ » !

ຫຼຸດກົກໃຫຍາຍຍ້າບລໍ່ ເຍື້ອກົມານກາຍດໍ່ຂູນຫຼຸດ ເບຸດເຮັດ
ເຍື້ອຜູ້ປະເທົາ ແກ້ໄຂກົກຕົ້ນຫຼຸດໃຫຍາຍຫຼຸດກົມກົມເກົ່າກົມ
ກົມເຍື້ອຜູ້ປະເທົາ ກົກຕົ້ນຫຼຸດ ໄສລັບຜູ້ມານເກົ່າກົມ ເບີຍຕີ່ເຍື້ອມຸຂ່າກົມ
ບຸບຸເຍື້ອຍ້າຫຼຸດກົມ ຜົກຕົ້ນຫຼຸດບຸບຸແກ້ວ ຕົ້ນຫຼຸດໄສລັບຜູ້ມານກົມເຕືືອ
ເບີຍກົກກົມກົມແກ້ວ !

ចំពោះករណីនេះ តានអ្នកណាយល់អោយឡាស់ជាន់ John b.Rockefeller ទៅ កាលពិត្រា ១៩១៧ ក្នុងវគ្គ Rockefessller នេះ ឯង ហើយ ដើលជាមនុស្សត្រូវគេស្ថិត្រូវបំផុតនៅតំបន់វេភ្នៀវក្នុងករណី នៅតំបន់នោះត្រូវបំផ្តាញ ជាប្រើនដោយមានបាត់កម្ពុជាប់ពី ការ នៅក្នុងការការការបំឆាតកបង្ហរិយាមយោងប្រើនបំផុត នៅក្នុងខ្លួន ឧស្សាហកម្មរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ។ បណ្តាលកម្ពុជាឌាំងឡាយនៅក្នុង កណ្តាប់ដែល Rockefeller ប៉ះបារមាយទាំងអស់នៅក្នុង របស់ ទ្រព្យជាំងឡាយ ត្រូវបានរាយដែលបំផ្តើមបំផ្តាញ ។

ម្នាស់រាងចក្រទៅបោះឆាបកន មកធ្វើអនុវត្តន៍អោយកើតឡើ ជាការបង្ហរិយាម មានកម្ពុជាប្រើប្រាស់ត្រូវស្វាប់នៅក្នុងពេលនោះ ។

គុងសភាតបែបនេះ ក្នុងករណីដើលកំហើងកំពុងពុះពុលបែបនេះ Rockefeller សម្រេចចិត្តថា នឹងលួចលាមយកចិត្តពុកក្សតែបន្ថីចេច ដើម្បីធ្វើការសម្រេចសម្រេច តើលើក Rockefeller តាត់ធ្វើយ៉ាងណាមដើម្បី អោយបាន សម្រេចយកជីយជីនេះ ?

បន្ទាប់ពីធ្វើការចុលនាសម្បែសម្រេច ជាមួយនឹងពុកម្ពុជាដើម្បីរក មិនបានបានឡាយដោះស្រាយ Rocekefeller បានធ្វើសេចក្តីថ្លែងការមួយ នៅ ចំពោះមុខកម្ពុជា ។

សេចក្តីថ្លែងការនោះមានកន្លែពល យ៉ាងសំខាន់ថ្លែក តីវាអាច វិកចេញបានឡើរកំហើង ទាំងអម្ពាលម៉ាន ដើលនៅវិរិញ្ញាតាត់កំពុងពេលរំបែក

សង្គមពីចាត់ ។ តាត់ធ្វើការសន្លានយ៉ាងស្ថិតស្អាល ជាមួយវិថាបុរិ កាត់និយាយទូលកំបុស កាត់និយាយលើកដើងកម្ពស់ និយាយពីរុបភាព ជាពាក្យកិត្តិយស និយាយនិកស្សាយការប់ទីផ្សារ ដោយអធនុវត្តន៍ មិនគូរអាយកើតមានលោក ។ ទីបញ្ចប់កំហើងកម្ពស់ ទាំងនេះ ត្រូវបាន ព្រមាល ។

សូមអាយមិត្តប្រាបថា Rockefeller និយាយនៅពេលនេះ គឺ និយាយជាមួយនឹងពួកមនុស្សដែលពីថ្ងៃមុនមានទារសំណាប់តាត់ខោល ។ គឺ ពីថ្ងៃនេះតែពាក្យសំដើរតែនៅក្នុង ដើម្បីមិនមែនការមានដឹកឱ្យទៅបានស្រួល ទោះបីមានការ កំគ្ននិងសម្រាប់ថ្ងៃមុនកំដោយ ។

ចង់

អ្នកស្រាវជ្រាវរៀបរៀង

មានតារាយសំពើការទូទៅក្នុងសេវារៀនេះ

ហុន គីឡូនា

លិខិត្យ លិខិត្យ

មធ្យាបាយខ្លះក្នុងការយកចិត្តមនុស្ស

រហ្មាលិ

ចាន់កំង់សំនិស់សកែយ លេខ៖ ៣២-៣៤ ផ្ទះអូរបុណ្ណោះ

TEL: 012 923 933

Heng Chandara

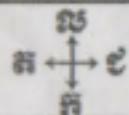
បន្ទាត់ បន្ទាត់បន្ទាត់ បន្ទាត់បន្ទាត់

ស្រីមេងទឹក សុវិជ្ជា

ផ្លូវលេខ ៩៣ (៦៣)

ស្រីមេងទឹក

ផ្លូវលេខ ៩១ (៩១)

ក្រសួង
ក្រសួង

(០២៣) ៩៣២៣៨៧៧៧

បន្ទាត់បន្ទាត់

ផ្លូវលេខ 73, 75 Eo ផ្លូវលេខ ៩៣ តួនាទី ភ្នំពេញ

ផ្លូវលេខ 23, 24 ផ្លូវលេខ ៩៣

ទូរសព្ទលេខ: **012 923 933**

011 860 960

